

des Invalidesig. A másik a Trocadéro palotától az egész Champ de Marsot magában foglaló óriási terület egészen a katonai iskoláig, s a harmadik e két fő szárnyat összekötőleg a Szajna két partja.

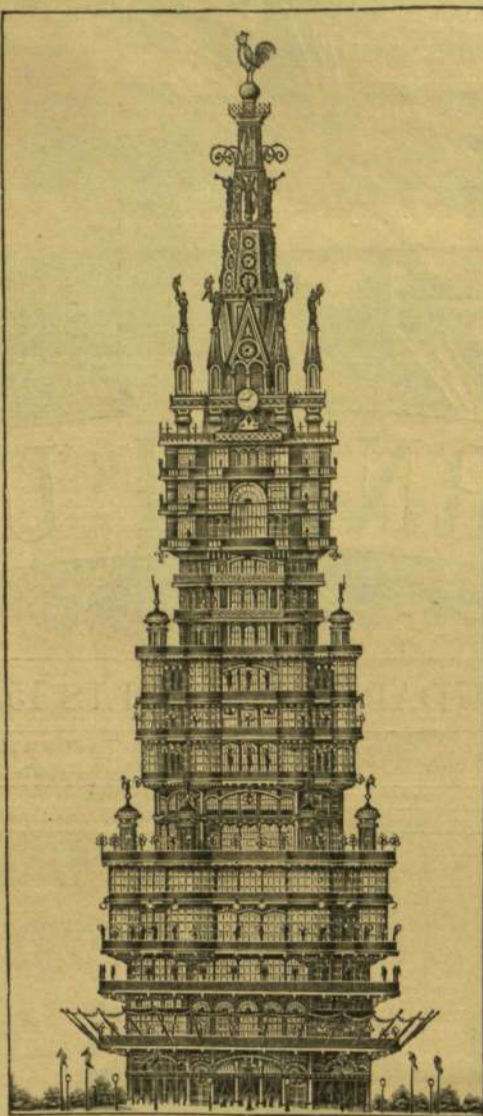
Magában véve a terv merészsége, nagyszabású koncepciója és páratlan művészi megoldása is bámulatra ragad; különösen, ha a témák technikai nehézségeit is ismerjük, melyekkel meg kellett küzdeni. Egész utazásra menő házakat kellett kisajátítani és lerombolni. A kiállítás területén épült egy földalatti és egy földszini villamos körvasút s egy magas vasállványokon levő mozgó-járda. Ezenfelül az építési anyag és kiállítási tárgyak szállítására a tehervonatok az egész területre közvetlen vágányt kaptak a központi teherpályaudvarból. Mindezekkel kapcsolatban s a fennálló városi villamos és lóvasutak, valamint a víz, gáz- és villamvezetékek megőrzése részben áthelyezése mellett az egész kiállítási területet új vezetékekkel látták el mind e három főszükségletre nézve, és pedig mind földalatti aknában.

E mellett a közlekedés, forgalom sehol nem korlátoztatott és soha fenn nem akadt s hogy majd a kiállítás ideje alatt se történjen ilyesmi, a Szajna négy új, részben ideiglenes jellegű vashidat építettek, s végül a kiállítás körül eső városrészekben több új utcát és teret nyitottak, új vasútvonalakat raktak le, számos utcát parkoztattak s az összes ide vezető főbb utcák burkolatát újonnan rakták és jó karba helyezték. Természetes, hogy ilyen óriási terület rendezése mellett nagyon sok fa útban állott. A Quai d'Orsay-n például egész fasort el kellett távolítani. De egyetlen fa kivágására sem gondolt senki; a legnagyobb fákat is csak áthelyezték. Van alkalmam ilyen áthelyezést még ma is naponként látni. A fa tövét teljesen kiássák, emelő géppel kivesszik, kocsiakra rakják, kiszállítják egy mezőre, megszámozzák s szépen elültetik, a kiállítás utáni évben pedig majd vissza fogják ültetni újból a maga régi helyére.

A kiállítás főbejárata a hatalmas Concorde-terre nyílik. A főkapu két karsú torony által támogatott magas kupola, mely a színes villam-lámpák ezreivel van borítva. A kupola tetején egy női szobor látható kivágott aranybrokát ruhában, hosszú hattyúpérmes bái felöltöben, fején arany diadém, s bájós mozdulattal fogadni látszik a látogatókat. Ez az örök ifjú szép Páris városának személysítője. Belépve nagy kiterjedésű tündérvilágban találjuk magunkat, melyben az évszázak szerint váltakozva ritka virágokat, bokrokat és fákat látunk pompázni, ez lévén egyszerűen a kertészeti kiállítás egy része is. Csak egy része, mondom, mert odább haladva és elhagyva Páris városának remek palotáját, két hatalmas üvegcsarnokot találunk a Szajna partján, mely szintén virágokat és fákat rejt magában. Azután sorra következnek a mulatságok, ünnepélyek és kongresszusok palotái, majd közvetlenül a Szajna partján, valamivel nagyobb területen, mint a mi Ós-Budánk, a régi Páris, mely nemcsak mulatóhely, hanem műtörténeti tanulmány tárgya is lehet, s különösen a folyóról, hajóról nézve megkapó képet nyújt. A nagy francia vendéglőt elhagyva, a folyó hátán a hajózási osztály kiállítását pillantjuk meg s ezzel elérkeztünk a Trocadéro-palota előtti térre, mely hatalmas vizesés és vízmendezésén kívül most magában egyesíti ázsiai Oroszország, Khina, Szibéria, a holland, francia és angol gyarmatok, Egyiptom, Japán, Tunis, Algír, az indiai gyarmatok, Madagaszkár és a Kongo állam kiállításainak szeszélyes stílusú csarnokait.

Majd a Trocadéro-palota következik, mely csak annyiban változott, hogy új, mesés fényűvilágításra rendezték be egész homlokzatát s a sziklákról leomló vizes és két oldalán földalatti barlangban őstörténeti és régészeti kiállítást rendeztek.

A Pont de Jenán átmenve a Szajna, jobbra a halászat és vadászat, balra pedig a kereskedelmi hajózás csarnokait látjuk, majd feltűnik az ég panorámájának óriási gömb palotája és a földközéltüli panorámája, mignem szemben találunk magunkat Eiffel világraszóló tornyával, melyet azonban a hivatalos katalógus nem nevez többé alkotójának nevével, hanem csak úgy jegyzi be a térképre is, hogy "Tour de 300

A FÖRGŐ TORONY A PÁRISI KIÁLLÍTÁSON.

Mètres», azaz: a háromszáz méter magas torony. — És itt meg kell egy kicsit állnunk. Mint említém, az utolsó kiállítás óta, melyre e torony készült, óriási haladást mutat a kiállítás minden csoportja, mintha nem egy évtizedet, hanem egy egész századot haladt volna az emberi kultúra. Sok csodás és szemképrázató dolgot látunk s a mi a fémipart illeti, az elől járt a technikai fejlődés útján, és mégis Eiffel tornya a maga megdöbbentő nagyszerűségében a vasiparnak ma is legnagyobb alkotása. Csak annyit változott, hogy még jobban megakták villamos reflektorokkal s új köntöst kapott, a mennyeiben ötszáz munkás ötvenezer kilogramm festéket kenget reá, Isten tudja, már mióta. Mintha apró legyeket látnánk rajta mozogni ott a magasban; ezek a festő munkások. A torony lábai alatt és körülte park készült kisebb mulatóhelyekkel és látványosságokkal, melyek között kiválik a kis tündérpalota, mely egy tó közepén egészen színes üvegből épült üveg sziklára. A palotába felvezető nagy erkély tengeri csigákból áll, persze üvegből, a melyek, valamint a sziklák és palota is, este villannyal vannak belülről világítva. Innen kezdve a Champ de Mars-on egy kettős L alakú, egyetlen óriási palota áll, melyben az irodalom és tudomány, a közkutatás, a közlekedés, a kémiai ipar, a mechanika újabb haladása, a szövés, továbbá a fém- és bányászati ipar foglalnak helyet. Itt van a gépcsarnok is, a maga nagyszerű tárgyaival. Ez a hely annak, a ki ma látja, midőn ezernyi munkás a legkülönbözőbb óriási gépek összealkotásán, munkába indításán fáradozik, a földalatti aknában s a roppant kupola alatti térben lebegő állványokon függve dolgozván, zürzavaros, de rendkívül érdekes képet nyújt.

E roppant épületesoport közepén áll az ünnepélyek fényes csarnoka, a résztvevő összes államok ezimereivel és zászlóival díszítve, előtte a híres vízi várral, mely tulajdonképpen villamosági kiállítás s alulról világított remek vizesésével és szökőkútával, mint már korábban közölt képeink is mutatja, egyike lesz a kiállítás legmegragadóbb látványosságainak.*

* Lásd a Vasárnapi Ujság 1900. évi 5. számában.

Innen visszatérve a Szajna partjára a Quai d'Orsay-ra, ott látjuk sorakozni a különböző államok szebbnél-szebb palotáit. Míg az egészségügyi kiállítás csarnokait, ott találjuk Mexikó, Szerbia, Görög- és Svédország, Monako, Spanyol- és Németország, Norvégia, Belgium, Angolország, Magyarország, Bosznia, Ausztria, az északamerikai Egyesült-Államok, Törökország, Olaszország, Dánia, Portugal, Peru, Persia, Finnország, Bulgária és Románia palotáit. Mindezek között remek gothikájával s gazdag szobordíszével, mint műalkotás, első helyen áll Olaszország palotája. Belgiumnak szintén mesterileg alkotott csücsüves palotája, a remek német renaissance palota, a magyar történelmi palota sorakoznak utána. Nagyszerű művészi alkotás a Champ de Mars-on a panoráma gyanánt szolgáló indiai pagoda óriási épülete, melynek különösen fából faragott homlokzata nagy értékű. A Quai d'Orsay-n tovább haladva, a harmadik főrészhöz jutunk.

Ha megállunk a most újonnan épült s csak a napokban befejezett III. Sándor híd előtt, jobbra esik az Esplanade des Invalides, két óriási palotával, melyet közepén az invalidusok palotájának aranyozott kupolája zár be. E csarnokokban vannak a nemzeti külön iparok, a díszítő iparművészet, a majolika, porcellán, üveg, bútort s vegyes ruházati iparágak.

Az ellenkező oldalon, a Szajna túl látszik végül a művészetek két rendkívül szép palotája, az egész kiállítás legművészebb alkotása. A nagy palota az összes nemzetek képzőművészeti termékeit foglalja magában, míg a kis palota a francia képzőművészetek történeti fejlődése feltüntetésének van szentelve.

Mind a két épület tisztán és teljesen faragott kőből épült s nemcsak anyagának állandósága, hanem művészi koncepciójának nagyszerűsége által is századokra szóló műalkotás, mely méltán foglal helyet Páris város legmonumentálisabb műemlékei között. Mindkét palota, parktól körülvéve, a Szajna-parton van. E két palotához méltán sorakozik az új híd, mely ma Páris legszebb hidja. Szobrai elsőrangú műalkotások. Négy oszlopnál aranyozott pegazusokat vezető géniuszok, lent pedig Franciaország és Páris város nemői s orszáralakok láthatók. Páris a világhiállításokból mindig húzott a többek között annyi hasznot, hogy egy pár monumentális középülettel gyarapodott. Ilyen volt a múlt kiállításokon a Trocadéro-palota, az Eiffel-torony s a nagy gépcsarnok, ilyen lesz mostan a két műcsarnok, az új híd s néhány kisebb palota.

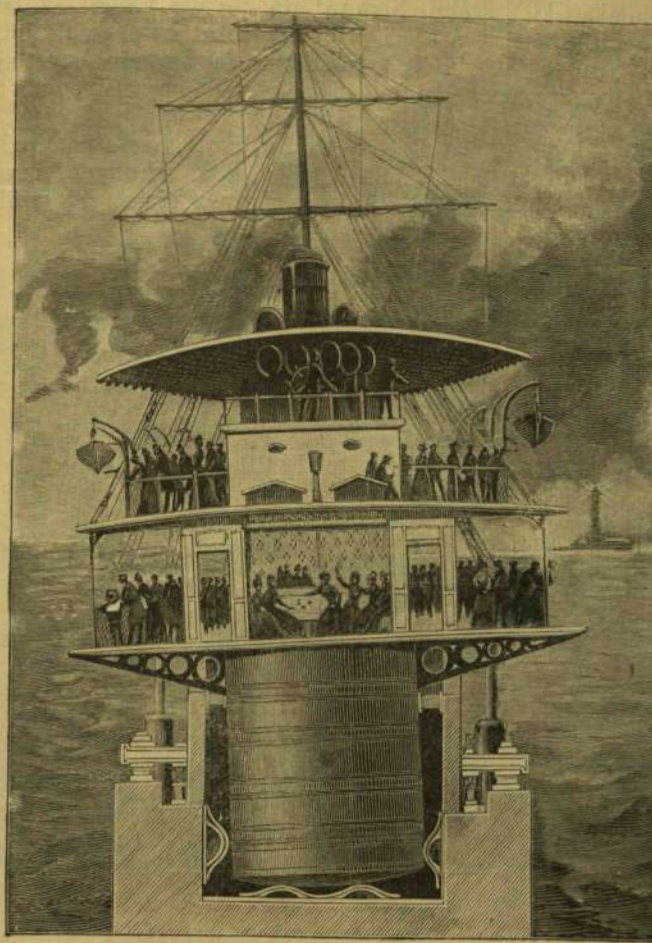
Az összes kiállítási ágakban csaknem kivétel nélkül a francziák túlnyomóak, mert legtöbb terük is van. Az orosz barátság követelte udvariasság pedig lépten-nyomon nyilatkozik s nemcsak az új híd és a két műcsarnok közötti út elnevezésében, mely utóbbi Avenue Nicolas II. névhez jutott, hanem abban is, hogy az oroszok mindenütt a legjobb és legnagyobb területet kapták.

Magyarország, mint már előbb említém, mindenütt megállja a helyét, de több csoportban határozottan első lesz és számosan feltűnő helyet fog elfoglalni. Ilyen a történelmi kiállítás, a vadászati csoport, a fémipari kiállítás, a közlekedésügyi csoport, a díszítő-ipar, a majolika, stb. S bizonyára ilyen lesz a csak később megnyíló állatképző is.

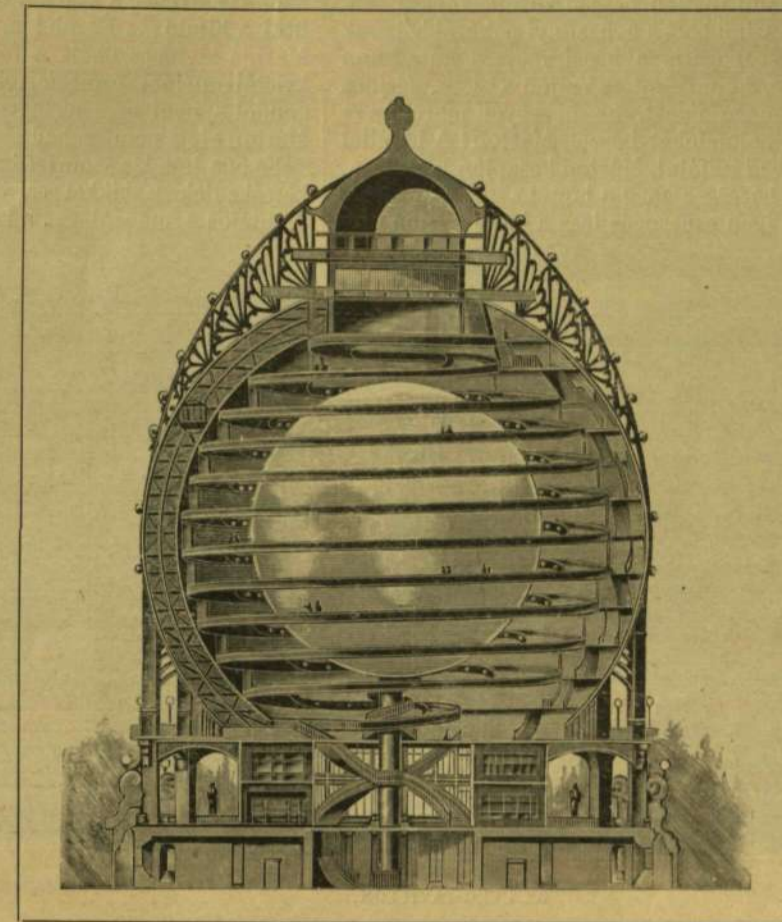
A kiállítás feltűnőbb nevezetességei közül ezúttal csak megemlítem a denevér-formájú nagy repülő gépet, mely a közlekedési csarnok hatalmas kupolája alatt lebeg, egy erős szál dróttal a tetőhöz kötve.

A mi a munkálatok előhaladottságát illeti: ma a kiállítás megnyitása előtti tizedik napon még nagy felfordulás van. Néhány kisebb épületnek még csak ma láttam az alapzatát ásní, igen soknak csak a váza van meg. De mindamellét látva azt, hogy egyik naptól a másikig mi történik itt, hiszünk, hogy e hó 14-ikére sok minden elkészül; hiszen átlag ötvenezer ember dolgozik mindennap a területen s most már villamfényével a legtöbb helyen éjjel is dolgoznak. A parkozás egy része be van fejezve. Az utak rendezése s a vasúti vágányok eltávolítása valószínűleg az utolsó két napra marad. Mindamellét a csarnokok belsejében a kiállítás teljesen legfeljebb egy hónap múlva készülhet el.

Dr. Szeudrei János.

A MAREORAMA.

AZ ÓRIÁSI FÖLDGÖMB.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

KRISZTUS KERESZTJÉN ...

Krisztus keresztjén	Krisztus keresztjén
Az van felírva,	Az van felírva,
Hogy az igazság	Hogy a szeretet
Nem vesz a sirba!	Nem vesz a sirba!
— Örvendjen, a kit	— Mind e világ bár
Bántalom ér:	Éltdre les:
Ha szíve tisztá,	Csak te bocsáss meg,
Lelke fehér!	Csak te szeress! ...

Csak te bocsáss meg
A gyűlölkönek;
S oszd szét a szíved
A szenvedőknek!
— Megmozdult a kő
Sírja felett ...
Örökkévaló
A szeretet!!

Szabolcska Mihály.

A KÖLTŐ ARCZKÉPE ELŐTT.*

Szelid arcz, jóságos mosolygály,
Te vagy, te vagy, megismerünk!
És boldogan, hogy itt vagy újra,
Repül feléd tekintetünk;
Körünkbe' látunk téged ismét,
Ki oly soká távol valál;
Mienk maradsz s ki nem szakíthat
Többé szívünkbelől a halál!

Be sokszor elrebeget ajkunk
Neved, mióta elveszett
Az ősz vezér e kis seregből
S kezünkbe téve nincs kezéd!
Élünk ugyan, de őh, miképen?
Mint tikkadó levél a fán,
Mely harmatért eped, de már ma
A regg se harmatos talán!

A míg te itt valál, szívünkre
E harmat bőven hullt alá;
Megérezte a lelketek mind,
Mely a mienket átfogá;

* Abonyi Lajos arczképének leleplezési ünnepélyén szavalta a szerző.

Szeretlél és mi is szeretve
Követjük mesterünk' híven,
Szíved jósága mind reánk hullt
S harmat lón mindegyik szíven.

Most újra itt vagy, mint az égről
Mosolygva intó napugár,
Mely, hogyha alkonyúl, bucsúzni
A földre újra visszazáll;
Ne hagyj el, lelked im előttem
Most mindnyájunkat itt talál,
Te a mienk vagy és szívünkötöl
El nem rabol ezer halál!

Lévay Mihály.

A NAGYAPÓ.

Rajz.

Irtá Petelei István.

Emlékezik-e kegyed a nagyapja házára?
Tornácós ugy-e? s a grádics felett tölgyfa-
oszlópos pipázóhely van, melynek oldalait haj-
nalkával futtatta be a néni?
Épen ilyen a Márton bácsié is, a kiről itt be-
szélek.

A nagy karosszék környéke ronda a nagy-
apjánál? Akárhogy szépsítük a ténny: a Márton
bácsié ronda, mert ott szíjva napestig a fehér
krajcáros pipáját a bácsi (persze ezt a szor-
tyogó szárszámot nem volt szabad bevinni a
szobába).

Oda járt audienciára, a tornácra mindenki,
a kinek dolga volt a bácsival, mert ő nehéz,
kövér ember volt, a ki nagy ok nélkül senki
kedvéért se sétítkál. — Itt leste meg a bácsi a
barátitákat, a kik tizenegy órakor értek haza-
felé az abc-és könyvükkel. Ekkor a bácsi be-
int a gyermekeket az utcázó, némi gyümöl-
csöt ad nekik s így szól: «Mondjátok ki három-
szor sebesen a szót: Nabukodonozor s akkor a
tied lesz ez a Máriás». De ezt nem tudták kimon-
dani elég gyorsan, s a Máriás visszakerül a láb-
szembe. S a bácsi jól mulatott. — Jöttek aztán a
mészárosok a székbe. Megállította őket ily szó-
val: «Quomodo valet amice?» Azok pedig nem
tudtak diákul, s elévődött velük egy pohár pá-
linka mellett Márton bácsi. — Ott helyben
végezte a délelőtti falatozását is. Egy pohár

gugyi, egy falat ösztövéres, paprikás szalonna s
tán egy újjnyi kaskával... A néni uszolta:
«Nézzé Márton, még ezt a falat száraz bél-
pecsenyét, vagy ezt a finom szelet zsabonyicizát,
nézze meg, a mit magának egy gergyói ör-
ménytől vettem, ha nem fél, hogy az ebédjét
elrontaná.»

Mikor dében be kellett menni az ebédőbe,
akkor megmozdult az egész ház. A vén szolga
már erőtelen («de a gyomra, ne félj! igen jó,
pedig drága időket élünk»), hanem segíthetnek
a szolgálánykák (két szürke csipogó veréb-
fiók), a néni pedig hátul úgy kiterjeszti a karjait,
mintha ő is segítene. Arra mind nagyon szuszog-
tak és megkönnyebbedve sóhajtottak fel, ha a
hüvös, tiszta szobába léülhetett az asztal mellé
Márton bácsi. No! keress ott egy szem port, vagy
pókhálót akármelyik szegletben, vagy akár csak
legyet! Zöld szőrfirhang a széles törpe abla-
kokon és lépbe mártott nyírágvevesszők, a mikre
a legyek ráragadnak. Efféleket mindenütt, a ver-
res kasztonen, a tükör felett, mindenfelé kap-
hatsz. A legyek biztosan rováson tartották e
szobát.

A nagy cserfaasztal szegletén jól elfértek a
bácsi a néivel, de a tálak alig a tetején. Ebben
egy kis friss turó, fenyőfa kéregben; odább egy
tál újmódi koránérő fekete szőlő; egy kis méz-
zel főzött reték, üvegfedél alatt, mandulával a
jó szájjal végett; és hónapos retkek, a miket a
fogások között rág az ember, hogy ne unja el
mágot. A kövér, forró leves párolog a tányérban.
A néni alig mer hozzá nyulni. «De Márton! az
Istenért, mind lesiti a szájjapládását». A bácsi
hunyorog, de egy szót se szól. Aztán jön a főtt
hus, «olyan kövér, mint a tapasz» erős tormával.
Gyorsan gurja a bácsi, ravaszul nézve a nénit,
a mint könyezik a haragos növénytől. «De mi
bíra gondol Czicza? Tán a fiatalágát siratja?»
És jóízűen köhéscel hozzá. Az étel csak úgy
trappban nyeli le, s a néni alig ehetik a nagy
sietségtől, hogy ne várakoztassa a bácsit. A sült-
ből nagyokat fal a bácsi. «De nézze a lábujját
Márton, melyre rácepeg a zsír.» «Ne sajnálja
tőle Czicza! szegénytől!»

Aztán jönnek minden egybek, a miknek nin-
csen vége. «Tán egy morzsa kalácsot enne Márton!
a mit magam elegyíttem magának; elfújhatja,
mint a pehelyt; vagy tán egy harapás irós-tész-
tát? szétszedheti, mint a papírost; vagy tán egy
falat kiszit? a mi élénkíti a vért.» A bácsi ha-
misan megfenyegeti: «Mit borsolja már a vére-

met, Czicza?» A néni szégyenlősen elfordul, ne hogy valami illetlen beszéd következne utána. Az aranyzinó bort a gyűszűnyi poharakból csak csinján szopogatja a bácsi, mert a guta künn leselget a kapu előtt. «Vajjon Czicza, férjhez menne maga ismét, ha özvegyen maradna?» «Oh, mi bolondokat beszél, Márton! A halállal nem szabad tréfálni, Márton! csapjon a szájára, az Isten bocsássa meg a bűnét.»

Aztán igen szuszogós lesz a bácsi s azon ülő-

ülve, lehelte ki beteg torkán a lelkét... Az okos kis Miklós, a kinek a testén nem akart kiütni a himlő... És oh! a menyecske leánya: Mari, a ki megszökött a forradalom után egy kvietált német őrmesterrel. Ah! Néha sirva gondol a néni erre az egyetlen unokájára, de Márton előtt nem szabad szólni róla...

És oda lettek a szomszédok mind... A kikkel kereskedtek, a kikkel szívódtak, szerettek. A tutajos szomszéd, ... a ki alkonyatkor átdö-

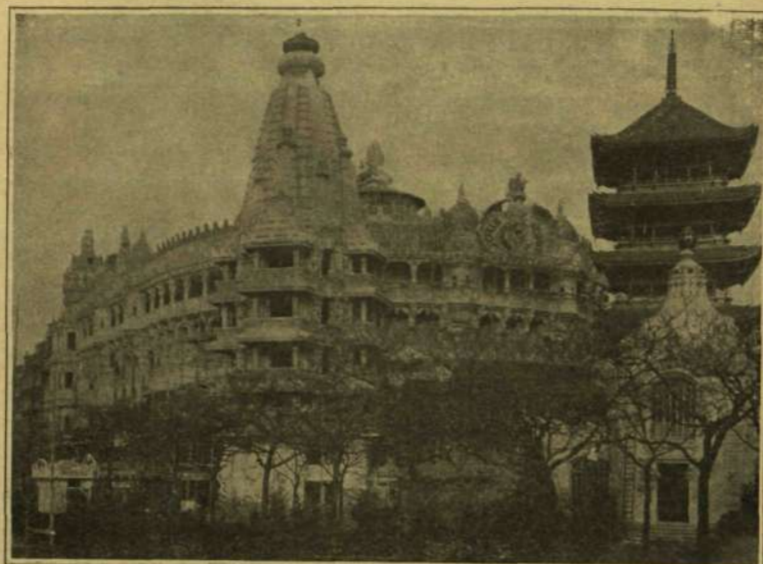
halt a világ! Oh, nem kell az elmúlásról beszélni. Nem jó! Ne kísértse a bácsi az Istent.

A bácsi pedig nagyokat bölöngatott jobbra-balra a karosszéken és horkant egyet-egyed. A néni ijedten szökik fel, hogy megfogja a fejét. «Megüti magát, Márton.»

— Dehogy, Czicza, hiszen nem aludtam. Nem, mert mindent tudok, csak behunyom a szememet. Bár tudnék aludni, Czicza, de kerüli az álmom a szememet.

AZ ÜVEG-PAVILLON.

INDUS PAGODA.

A MAGYAR PAVILLON.

TRANSZVÁL PAVILLONJA.

KÉPEK A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSBÓL.

helyében el-szundit. Minden azon módon marad az asztalon és senki meg se mer mocczanni a házban.

Az Isten igazán bocsássa meg! Mert az effélével nem szabad tréfálni. A néni mindjárt sirva fakad, ha rá gondol, mennyi kedvese pusztult el körülötte. Csak ketten maradtak már. Anyi gyermeke volt, hogy se szeri, se száma. Kereszteltek, temettek. Mi költség! csak győzőn eleget keresni az ember! A szép nagy fiát: a pelyhedző ajakú Istvánt elcsalta Bardócz, a barát a forradalomkor. Ott a Besén mentek ki, nagy dobszóval, énekel. Vajjon ki fogta be a szemeit?... A feketeszemű Rózsika, a ki az ölébe

csöngött az utca tulsó feléről s leült az ő házuk elé s akkorákat hazudott, hogy majd leszédültek... A bivalykereskedő, a zsiroskabátú vén rácz. Hol vannak mind? És hol a liszt-lopó, a ki érzékeny, rebegő vékony hangján énekelgette:

— Nem minden szép, a mi szép,
Az szép, a mit szeretek...

és pengette hozzá a gitárját... A gyerekek pedig cziczáltak az utca közepén, keringőket játsztak, farkas-barányt, kántálva, hogy belekábult az ember... Hol vannak mind; a gyerekek kedve, az öregek élete? Istenem, beh ki-

Igy hazudozott a bácsi, a mi pedig vétek az Isten parancsolata ellen.

E jó Isten ellen... a kit pedig boldogan félték. A bácsi igen jóba volt vele. Kompanizált vele s minden ügye-bajában egyezkedett vele. Mikor a tutajokkal megindult Gyergyóból, szépen megbeszélte vele a dolgot. Rendesen el is ért Aradig szerencsésen a terhével; persze Márton bácsi is jól nyitva tartotta a szemét. Ha valami csalfaságon járatta az eszét az üzletben, avagy egy-egy húsos fehérnépet csipkedett volna meg valamely homályos szegelyetben, nem evett Márton bácsi két szeredán húst, s így vezekelt. S azzal rendben volt. Viszont, ha valami ügye

Klein Miksa: Germán rabszolga a római cirkuszbán.

Klein Miksa: Női mellszobor.

roszúl ütött volna ki (minek utána kidühöngte magát), megcsinálta a mérleget: «Én vétkeztem ezt, Ő megcsapott úgy... jó... kvitt». Azonban vétségére nagymisére is eljárt mindennap (ingújjban azokban a nagy melegekben) s buzgón dicsérte a Véghetlent, mert megígérte vala ő neki, hogy jó dolga lesz a másvilágban, ha tisztességesen viseli magát földi életén...

Az ebéd után ismét kitelepítették a bácsit a virágos tornászra és pőfékelt valameddig, mikor nyughatatlanul fordult vissza: «Jár-e az óra, Czicza?»

A néni mindjárt megértette.

— Négy mindjárt az óra, Márton! a kávé!

várja már, úgy-e fiam? Jó forró lesz, magam ügyelek reá, ne féljen. — S ismét ettek, brassai czibakkal, mert ebben nincsen élesztő s igen könnyű az emésztése, s tán valami haszontalanságot: valami kis tojásos perezet, vagy egy picziny kaviárt, olajbogyót, vagy tán egy csepp sóshalat, avagy száraz sonkát, a mit a néni páczolt corianderrel, salétrommal és egy parányi fokhagymával.

Senkivel se volt koczdásuk. A bácsi nem adott pénzt kölcsön, nem kért senkitől, így barátságban élt az egész világgal... Öregségére faneműt vett a szovátai székyektől (kerékfalat, lajtorját, lapoczkát mi egyetmást), hogy épen

valami dolga legyen, de erről a kis üzletéről nem vezetett főkönyvet: «Veszem egy sustákért, eladom két sustákért s punktum. Kár nincs benne.» Ez volt az egész üzleti politikája.

Szép egyformaságban éltek így, hacsak valami forradalmi harcos kollegája nem vetődött a portájára. Akkor megelevenedett a bácsi. A harcos-pajtásainak odaadta akár a lelkét. A kikkel jártak Gálfalva mellett (ott, igaz, futottak), de a piski hídnál, Segesvárt, a vizaknai lankásokon. A fia ott veszett el valahol. A haza vette el. Az Isten neve legyen dicsőséges...

— Adja ide, Czicza, — mondta, ha valami régi kollegája vetődött be, — azt a karabint,

Nagy Zsigmond: Koldusok.

Zemlényi Tivadar: Zarándoknő.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

nem azt a kovást, de az aczéllal kivert duplát, — és ez eloztatott a bácsi, bárha a fegyvernek nem volt magja és behunyta a félszemét a bácsi, s a száját félrehúzta és kifeszített karja úgy reszkett, mint egy gyenge faág, a mit a szél rebegtet. Czicza ijedten nézett reá.

— Felizgatja magát, Márton; nem jó komédiázni a pisztolylyal, még elsülhet; az Isten őrizzen tőle.

— Csak hadd szóljon, mint a mennydörgős ménkő... — felelte és igen zordonul nézett a néniére.

— Nem, nem szenvedhetem, nem szeretem a kezében látni, még valami bajt szerezhet magának.

— Gyáva asszony, — boszantotta, a néni. — Csak jönne, jönne, jönne a muszka ismét, hogy még egyszer lássam őket szemtől-szemben. Mert elmegyek, úgy tudja meg, Czicza!

— De Márton, ki is veresedett egészen. Ha szeret, tegye le a kezéből. A nyakán is megdagadt az ere. Ne kiabáljon, az Isten szent nevére...

A bácsi akkor sunyorgott alattomosan és meg volt elégedve magával, hogy ráriasztott Cziczára...

A magyar nadrágját soha se vetette le a bácsi azóta; aranyrojtos nyakravalót s zsinóros, gombos kitliket viselt, bárha nem illet nagy, csúf potohán.

Igy eldögölve, a bácsi (mindennap egy nap telvén el) egy éjszakán átszólta a szomszéd kis ágyban forgoló Cziczához:

— Nem alszik, Czicza?

— Nem, Márton. Valami megfeküdt a gyomrát?...

— Nem, Czicza.

Aztán elhallgattak s később ismét újra kezdte Czicza:

— Tán a lelkét nyomja valami?

— Az, Czicza. A Mari fiáról álmodtam.

Aztán mindjárt utána tette:

— De ne beszéljen róla, Czicza. Nem akarom, hogy beszéljen róla. Nem, egy szót se szóljon róla...

Ez a Mari egy tekerő némettel ment el a forradalom után a Márton bácsi házából. Valami peozkes őrmester családja el. Soha se akart tudni felőle a bácsi. Megszökött vele... Mikor a fia megszületett, Mari is meghalt. Jó. Megszökött vele. Jó. Senki se emlegesse őt. Jó. Elvesztett... Jó... jó...

— Vajjon mi lett a fiából?

— Én tudom, hol van...

— Maga tud róla, Czicza? Az én hátam meggett, Czicza? Van-e lelke?

— Az unokánk ő mégis, Márton. Egyetlen unokánk, Márton! Bár a mindenható Isten venné le azt a kerget, a mi a maga szívében van. A szegény fiú mesterlegény Pesten, Márton! míg mi itt jó módban élünk.

Aztán nem beszéltek többet, de egy napon vörös nyakravalós, kifoszladzott aljú szűk nadrágban s fesszes, kis begombolt szürke kabátban felment egy legény a tornácra, Márton bácsi elejébe.

— Ön azon Márton úr, — kérdezte, — a ki a mamám apja?

— Ühm. Ez az «ön» mintha megütötte volna a bácsit. Kellemetlen ábrázattal ficzkó volt, valami gyér, vöröses szákkal vékony ajaka felett. A Mari fia volt vajjon? ki «mamám»-nak nevezi őt? A bácsi oldalvást nézett a ficzkóra s nagy füstfelhőt fújt felé a pipájából.

— Én vagyok; Dagobert, s a tisztelt neje hívott önköz. Az írásaimat van szerencsém bemutatni...

S oda adta a Czicza néni nagybetyűs, reszkető kézzel írott levelét.

— S mi ezből jött barátom?

— Ez sajtáságos! A felvilágosítással önk tartoznak s meglepő valóban, hogy ön kérdi tőlem: miért jöttöm? Remélem, a meghívó az ön hírével történt?

Ez mind azon a helyen folyt, a hol a délelőtti pipálást szokta végezni Márton bácsi. Az arcátlan legyek ingerkedtek a bácsival. Márton így szólt:

— Tessék helyet foglalni.

A néni szaporán a konyhából tipegett a vendég elé. Kedvesen megölegette, eltolta magától, visszahúzta, hogy jól, jól megnézze. Az unokája volt, oh be szívesen megcsókoltatta

Klein Miksa: Hágár és Ismaél.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

volna mindenfelől. Azonban a ficzkó mereven megszegte a derekát az egész komédia alatt.

Az utcán elmenők a nyílt kapun át barátságosan köszöntötték Márton bácsit. A bácsi morgott valamit s mély tekintettel vizsgálta az unokáját.

— Valami mestersége van az ösémnek? — kérdezte a bácsi.

— Minden esetre. A Schultz és Weber czég alkalmazottja vagyok, a félszerelő-osztálynál. Az írással szívesen szolgálhatok.

— Ú— úgy, szerel uraságod?

A néni leült a grádicsra és szeretetteljesen hordozta szelíd, kék szeméit az uráról az unokájára. De egy szót se szólt, mert remegett. Ő ezt egészen másképpen képzelte.

— De tán nem is reggeliztél, édes fiam? — És elfutott a kávéért.

Dagobert úr keresztbe tette lábait az asztal mellett s így szólt:

— Kávé? Ez a puha burzsoá csemegéje, mi, ha szabad mondanom, tartalmasabb eledelkelek erősítjük az izmainkat.

— S mivel erősítik az izmaikat uraságok?

— Hüssal, szolgálataira.

A néni aggódó igyekezettel mindjárt közbe vágott:

— Igaz, édes fiam, igaz. Hol is van az eszem? Húst, persze. Ebben a perczben.

Oh, édes jó Isten, akár a testéből odaadott volna egy darab húst, csak hogy összebékéljenek.

— «Mi» azt mondta uraságod «mi». Kik azok?

— Mi? A szocialisták, a jog előharcosai, kérem alásan.

És a hidegsültet nyelve, mohón kocogtatva állkapcsát, barátságosabban, oktatólag elegyedett szóba Márton bácsival.

— A szocialisták: a kik harcznak a francia forradalom nagy vívmányaiért: a szabadságért... egyenlőségért... testvériségért...

— A papja kifeszítve a nagy falattól, akadozva folytatta:

— Egy, mindegyikért; mind, egyért... A szocialisták...

A nap enyhén sütött. A bácsi kétfelé terjesztette a lábait, hogy jó biztosan üljön. Azt hiszem, attól tartott, hogy leesik.

— S ezt mivelik uraságok?

— Ne úgy mondja, szívem, hogy «uraságod». Hiszen ez az unokája.

— De azért csak uraság, Czicza! Mi egyformán uraságok vagyunk.

Dagobert savanyúan mosolygott. Úgy látszott, jól érezte magát és a székes hintáztatta magát.

— Ezt miveljük. Az én földadatom az, hogy fölvilágosítsam a vidéki népet, a párt megbízásából. Bizalmas körben hajlandó vagyok írásaim megmutatni...

A reggelit néhány pohár itallal öntötte le. Oly kihívó volt, hogy a bácsinak kedve kezdett telleni benne.

— És már rendben vannak uraságok minnennel?

— Mivel?

— Az állammal például?

— Mi az? A népakarat az állam. Mi alkotjuk, a törvény az, a mit mi szabunk.

— Valóság... De ha ütni talál az állam?

— Visszaütjük. Kik hozzák a törvényt? A hi-zott emberek. Nekünk is van jogunk, hogy meg-hizzunk, hogy mind egyformák legyünk.

— Vagy mind soványak egyformán. Valóságos igaz. Segítse reá az Isten.

— Az Isten? Azt tartásuk meg maguknak. Van elég erőnk nála nélkül is.

— S nem ő adja azt is?

A bácsi hangja bizonytalanabb lett. A ficzkó gúnyosan mosolygott.

— Eh! mi meghagyjuk önöknek. Mi a való-sággal foglalkozunk. Az a henye embereknek való...

— Az Isten? fiam... fiam...

A bácsi rebegett. Nem! semmi csoda se történt. A föld se nyílt meg, hogy elnyelje e semmiházi. A hangja megtagadta a szolgálatot, csak Czicza néniére függesztette tászkás, vörösszélű szemeit. A ficzkó nekibátorodott a biztatástól:

— Az ócska fölfogást tartásuk meg az urak. A miénk a jövő. Testvériség az egész világon. Egy nép, egy nemzet, egy világ...

A néni okatlanul rebegte:

— Egy nemzet? Te magyar vagy, úgy-e?

— Én? Én szocialista vagyok. Ott a hazám, a hol jól megy a dolgom. A többi ostobaság és sifli...

Márton bácsi lassan, segítség nélkül fölemelkedett. Valósággal félelmesen meredt a ficzkóra. Mily nagy lett! A pipát kiejtette a kezéből s ki-vörösszódott az orcájára. A néni önkénytelenül melléje simult s a kezét a vén ember homlokára szorította. Az erek lüktettek mind. Az ajaka szederjes lett.

— A haza... a haza... — rebegte Márton bácsi. A mellét kifeszítette s a fejét fölvetette. Valósággal fenséges é dalias lett egy perczig. Egy perczig csak. Aztán összeesett s a néni segítette, míg a székbe beültethette. A bácsi hangtalanul rebegte:

— A haza... a haza...

Aztán mintha nem is tudna semmit az unokájáról, bizalmasan Cziczához fordult:

— Látja a bűnöm büntetését? Látja-e, Czicza?

És kifeszített karral a nyitott ajtóra mutatott, oly mélyen és erővel tekintett a ficzkóra, hogy lehetetlen volt félreérteni őt.

S kísérté, kísérté a szemével, a míg Dagobert vissza-visszafordulva lustán kismompogott...

S mikor kibaladt a kapun, a bácsi szeméből két kövér csepp buggyant ki. A néni eltakarta az arcát.

De egy szót se szóltak felőle.

A bácsi eltolta később a pipáját is, a mit Czicza alázatosan átnyújtott Márton bácsinak.

— Nem beteg maga, Márton? — kérdezte.

KÉPEK A PÁRISI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

A párisi nagy világiállítást rendezői bőségesen gondoskodtak arról, hogy a kiállítás ne csak tárháza legyen annak, a mit a világ minden tájáról tudomány, művészet, ipar összehordott, hanem egyúttal a művészi érzéket is kielégítse

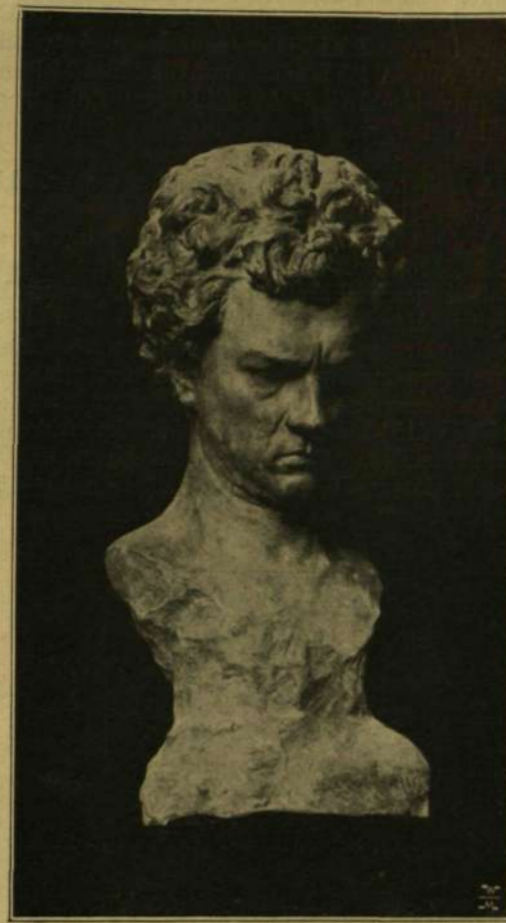
a kiállítási épületek művészies kivitelével és a kíváncsiságot is vonzza mindenféle különleges-ségekkel.

A látogatónak legelőször is a kiállítás főbejárata tűnik szemébe a *Place de la Concorde*-on. E nagyszabású építmény, Binet hírneves francia építész műve, 2400 négyszögletes területet foglal be s gazdag díszítésével, sajátos alak-jával egyike a kiállítás legfeltűnőbb részleteinek. Spanyol-mór stílusban van építve; fősze az óriási kupola, mely minden oldalról át van törve. A kupola magassága 42 méter, tehát körülbelül akkora, mint egy hatemeletes ház. Három hatalmas oszlopon nyugszik, melyek oszlopcsarnokokkal vannak összekötve. A kupola alatt néhány ezer ember fér el; e csarnok körül vezet föl 58, legyező-szerűen szétterjeszkedő bejárat. Percezenként 986, vagy óránként közel 60,000 ember mehet be s ellenőriztetheti belépti jegyét e sok bejáraton; tolongás tehát még oly sűrű látogatottság mellett sem fordulhat elő. A kupola felett díszöltözött óriási női szobor s a kapu két oldalán egy-egy karesú minaret emelkedik 50 méter magasra. A fülkék, melyek e minareteket a kapu pilléreivel összekötik, domborművekkel vannak díszítve. E domborművek az emberi munkát ábrázolják változatos alakokkal. A kupola zománcozott vaspléhvél van fődve, mely tarka színekben ragyog, részint pedig színes csiszolt üveglapokkal, melyek a napfényt s a villamos világítást ezerféle törésben verik vissza, míg a minaretekről fényvetítők vetnek nappali fényt a kiállítás különböző pontjaira. E főbejáraton kívül még számos más bejárata is lesz a kiállításnak, mert a francziák arra számítanak, hogy legalább hatvan millió ember fogja meglátogatni.

A mindenféle különlegességek között bizonyára nagyon sok nézője akad a *forgó torony-nak*. Egy Devic nevű mérnök tervei alapján készült ez a különös építmény, mely emlékeztet a népmesék kakassarkon forgó részvására. 350 méter magas, hatszögletű torony ez s 25 emeletre van osztva. Külseje nikkal, alumínium, téglá és üveglemezekkel van borítva. Megvilágítására 20,000 izzólámpa és 2000 izzólámpa szolgál, melyek úgy vannak elhelyezve, hogy fényükben a torony minden díszítési részlete, erkélye, tornyocskája, oszlopa, szobra érvényesül. Magasan a tetején harangtűk van berendezve 64 haranggal és egy orgonával, melyeket sűrített levegő szóvaltat meg. A csúcson 15 láb magas kakas büszkélkedik, 1200 izzólámpa fényében ragyogva. Az egész hatalmas építmény egy viznyomósú készülék segítségével forog süllypontja körül állandó sebességgel, óránként egyszer fordulva meg tengelye körül. A torony látogatói tehát egy s ugyanazon helyből körüljárathatják szemüket a kiállítás és a város panorámáján.

Ennél komolyabb, tudományos színezetű a Reclus-féle *óriási földgömb*. Egy 26—28 méter átmérőjű gömbön dombormű-szerűen van ábrázolva a föld egész térképe s mivel ekkora gömbön elég pontosan lehet szemléltetni a föld felületének különböző alakulatait, a néző, a ki csigavonalban haladó út járhatja körül a gömböt, meglehetősen szabatos képet nyerhet a földünk külső alakjáról.

Nagyon érdekes ujdonság a *mareorama* is, a melyen tengeri utakat tehet a közönség a nélkül, hogy a kiállítás-területét elhagyná. Ennek a leleményes mutatványnak alapja az a mindennapi tapasztalat, hogy ha az ember maga mellett valamely tárgyat állandóan egy irányban mozogni lát, úgy érzi, mintha nem ez a tárgy mozogna, hanem ő maga. Így például ha a hidról hosszasan balra lenézünk a Duna vizére. A mareorama egy oceán-járó hajó utánzata, mely két körképpel borított fal közt közepén áll. A hajó egy helyben marad, de jobbra-balra inog, akárcsak a tengeren. Körülötte mesterséges úton hullámzásba hozott víz van. A közönség elhelyezkedik a földéleten, a hajó legénysége pedig különböző matróz-gyakorlatokat végez kapitánya vezetése alatt. A részletek teljesen hű utánzatai a hajónak: még a kémény is füstölög s a gépek dübörgve működnek s nedves tengeri levegő csapja meg az ember arcát. A két oldalt levő képek mozognak: induláskor Marseille kikötőjét ábrázolják, majd a nyílt tengerre vezetnek s onnan Algírba, Tuniszba, majd Konstantinápolyban végződik az utazás. Mindez oly ügyesen van csinálva, hogy teljesen felkelti a tengeri utazás illuzióját.

Klein Miksa: Egy színész mellszobra.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

TAVASZI KIÁLLÍTÁS A MŰCSARNOKBAN.

Esztendőnk óta ez az első eset, hogy a Képzőművészeti Társulat tavaszi kiállítására nem internacionális kiállítás. A rendezők féltek attól, hogy a külföldi művészek Párisba küldik legjobb műveiket s nekünk majd csak a salakja jut; nem-küldtek tehát meghívott idegeneknek, hadd legyen ez a tárlat kivételesen csak a magyar művészeké. Ezek a magyar művészek pedig addig bajlódtak a nagy világversenyre szánt alkotásokkal, hogy a mi mostani tárlatunkba csak gyéren jutott az immár lefolyt esztendő művészi termeléséből.

A kiállítás termibein sok hely maradt üresen; Karlovsky Bertalan izlésének és leleményességének tehát jó alkalom kínálkozott arra, hogy egy fővárosi czég keleti szőnyeget s modern butor-darabokkal a tárlat helyiségeit megannyi barátságos és díszes szalonokká varázsolja. A néző nagyon jól érezheti magát az izléses termekben, s ezért ez egyszer megbocsáthatja a kiállítás rendezőinek, hogy számára különleges érdekességű műtárgyakról nem gondoskodtak, kivéve Klein Miksa szobrász-hazánkba monumentális alkotásait, melyek, ha nem is a legutóbbi idők termékei, nálunk most jelennek meg először. Így most látjuk színfolt-színre a «Germán rabszolgá»-t, mely Klein Miksa nevé a homályból egyszerre kiemelt, s mely később a párisi Salon-ban is díjat nyert; bájos genre-szobrot: «Hágár és Ismael»-t, Bismarckot hűséges ebének kíséretében s egész csoportját szoborműveik között jelennek a klasszikusokra emlékeztető jellemzetes arcképek. Klein Miksa, kinek első mestere a budapesti Szandéis volt, egyike a legokosabb művészeknek. Míg az oroszúlann küzdő «Germán rabszolgá»-ban az emberi test idomának ritka ismeretéről tesz tanúságot s fölötte nehéz problémát old meg nagy könnyedséggel, addig genre-műveiben s hasonmásaiban az emberi lélek búvárákpen mutatja meg magát, dekoratív munkáiban pedig nagy leleményességnek adja bizonyítékát, sőt a berlini Kronprinz-Brücke díszítésébe, mely az építő mesternek az elemekkel folytatott küzdelmét ábrázolja, humoros vonásokat is tudott becsémpészni. Klein jelenleg Berlinben működik, hol szobrait, művészi érték tekintetében, a nagynevű Begas alkotásai mellé állítják. A műcsarnokban kiállított szoborművek tehetségének nem csak erejét, hanem sokoldalúságát is mutatják.

A tavaszi tárlat, dacára egyes hiányai-

nak, még sincs az érdekesség híjával. A művészet minden barátja nagy gyönyörűséggel szemlélheti benne *Roskovics* Ignác kartonjait és vízfestmény-vázlatait, melyeket ez a nagytudású, meleg kedélyű és finom ízlésű művész a budai kir. várpalota román stílus Szent-István-terme számára készített. Mindezek a Tavaszi tárlatban is külön termet foglalnak el, s nagy közönséget gyűjtenek magok elé. Külön terem jutott *Pállya* Czelesztinnak, a fiatal magyar művészet ezermesterének is, ki majd valami technikai fölfedezésen tőri a fejét, majd művészi faragású és kitűnő hangú hegedűket készít, majd a mintázó-fát veszi kezébe s farkasoktól üldözött lovat állít élénk, amnyi természeti hűséggel és ábrázolási rutin-nal, hogy munkájának a szobrászat mesterei is elismeréssel adóznak. Mindezt műkedvelésből csinálja; mert hivatásszerűleg képrő, a falusi nép életének, a tarka piaci és vásári jeleneteknek, a lármás baromfi-udvarnak szerencsés ábrázolója. Rendesen csak apró deszkákat népesít be pirinkó alakokkal; de ezekről az apró deszkákról eleven élet szól hozzánk s igazi gyönyörűséggel állunk meg előttük, még akkor is, ha Pállya csak hevenyében, néhány esetvonással mutatja be a jelenetét.

A kiállítás nagyobb termibein természetszerűleg a nagyobb méretű alkotások foglalnak helyet. Mindjárt az első teremben látjuk *Csók* István szépen festett «Magdolná»-ját, a mint bűnbánólag kezében feszületet szorongat; *Boruth* Andor «Pieta»-ját s *Beniczur* Gyulának Erzsébet királynőről készített s lapunkban már bemutatott arcképe, melyet Ő Felsége a király adott emléklül Ferenczy Idának, az elhunyt nagyaszonny udvarhölgyének. A mester ezúttal egészen intim jellegű hasonmást festett. A királyné karosú alakja fekete ruhában, kezében fekete legyezővel emelkedik ki az aranyossárga háttérből, arczán azzal a sajtáságos mosolylyal, mely feledhetetlen mindnyájunk előtt. Ebben a teremben van továbbá *Tornai* Gyulának, a helyszín nagy tanulmányával készített kompozíciója: a «Sheriff halála», *Mihalik* Dániel hangulatos «Tavaszi borulat»-a, *Bosznay* István erős megfigyeléssel készített «Téli est»-eje, és *Zemplényi* Tivadar «Zariandok»-je, a kiállításnak tagadhatatlanul egyik legtöbb figyelemre érdemes műve. A kép templomból jövő paraszt anyokát ábrázol, balkarján kosárral, jobbáiban a keresztben végződő zarándok-bottal. A festményről, melynek kifogástalan technikája az elnagyolás mai korszakában különös elismerést követel, vallásos meglátottság és megkönnyeb-bülés sugárzik felénk.

A többi termekben táj-, arcz- és genreképek tarkán váltakoznak. Kiténő hasonmásokat látunk a gyorsan nagy hírnévre emelkedett *László* Fülöpötől, *Baditz* Ottó idylli színezetű kompozíciójával köti le érdeklődésünket, *Bruck* Lajos a fővárosról festi érdekes vedutákat, *Gergely* Imre a humoros jeleneteket, *Hegedűs* László a «Késő őszszel» erős hangulatával hat reánk, *Karlovsky* Bertalan pedig rendkívüli finomságokkal festett s pipázó katonát ábrázoló miniature-képet állít ki. A tájképek közül sok nézője akad *Spanyi* Béla nagy erővel festett Nyírség-ének, *Katona* Nándor borongós hangulatúinak és *Szinyei* Merse Pál «Pipacs a buzában» című, színekben gazdag festményének. *Jászay* József újra a szabadságharc történetéből nyújt meg hazafias érzésre valló kompozíciót, *Nagy* Zsigmond az élet egyik szomorú lapjára mutat a «Koldusok»-ban s *Poll* Hugó mint mindig, úgy most is, jól megfigyelt s gondosan ábrázolt életképet ad a «Viszontlátás»-ban.

A SZENTFÖLDÖRŐL.

A föld egyik részéhez sem fűződnek oly magas és az emberiség nagy részét átható emlékek, mint nyugoti Ázsia ama kicsiny tartományához, a hol tizenkilenc századdal ezelőtt a Megváltó született, a hol a pátriarkhák, próféták, szent királyok éltek s a melyre keresztény, mohamedán és zsidó egyaránt a legnagyobb kegyelettel és áhitattal gondol. Ezren és ezren is zarándokolnak minden évben a megszentelt rögökhöz s öntik ott ki szívük, lelkük vallásos érzéseit s mintegy túlvilágba emelkednek láttára ama városoknak, folyóknak, vizek-

nek, hegyeknek és völgyeknek, melyekkel sok évszázad óta annyi nagy emlék van összeforva.

És a kinek nem adatik is meg, hogy valaha arra a földre léphessen, a hol hajdan a Megváltó, az apostolok, próféták s annyi más szentek jártak, éltek, oly igaz örömmel hall, olvas emez örökké emlékezetes tájakról, a mi nagyon különbözik amaz élvezettől, a melyben az embernek valami másnemű földrajzi leírás, vagy utazás olvasása alkalmával van része.

Több, kisebb-nagyobb terjedelmű leírás jelent már meg magyar nyelven is a Szentföldről, s a legérdekesebbek közé tartozik az, a melyet «Az úr Jézus szülőföldjén» czím alatt Huber Lipót teológiai tanár és főszentszéki ülnök írt, a Szent-István társulat pedig Paur Géza harminczyoloz sikerült rajzával most kiadott.

A jeles tollú szerző egy nagyobb zárandóccsal járta be a Szentföld nevezetesebb ré-

íranya azonban körülbelül csak 600 méter lehetett. Manap az egész út a város falain belül van; Üdvözítőnk idejében azonban vége azokon kívül volt. A főbb mozzanatoknak megfelelően a szenvedések ez örökké emlékezetes útja már ósidóktól fogva 14 állomásra (stáció) van osztva.

A Holt-tengerről a következőket vesszük ki a könyvből:

A Júda és Moáb kopár, meredek hegysége közötti roppant mély völgykatlanban fekvő Holt-tenger, földünk legérdekesebb tavainak egyike. Már az a körülmény is, hogy a földgömbnek ez az ismert legnagyobb bemélyedése, figyelemre méltóvá teszi. Tükre u. i. mintegy 400 méternyire van a Földközi tenger vízszíne alatt és 1154 méterrel mélyebben Jeruzsálemből; vízmélysége 300—400 méter között változik. Hossza 76—80 km., szélessége 15—16

AZ ÜDVÖZÍTŐ ÚTJA A KÁLVÁRIÁRA. (A fehér vonal jelöl.)

KÉPEK A SZENTFÖLDRŐL.

seit s ott szerzett tapasztalatait, benyomásait oly módon közli az olvasóval, hogy az szinte oda képzelettel jár, mint a Szentföldről, a melyet «Az úr Jézus szülőföldjén» czím alatt Huber Lipót teológiai tanár és főszentszéki ülnök írt, a Szent-István társulat pedig Paur Géza harminczyoloz sikerült rajzával most kiadott.

Ebből a könyvből mutatunk most be néhány képet s közlünk leírásból egypár részletet. A keresztény lélekre nézve a sok szent emlék közt, a legnagyobb érdeklődéssel bír az egyik a kinszemelés útja (via dolorosa), melyen egykoron az Üdvözítő a kereszt súlyos terhével végig haladt a gyászos Golgotára.

Ez út egy mohamedán templom mellett fekvő török kaszárnyánál veszi kezdetét, mely a hajdani Antónia-vár helyén áll, hol Jézust halálra ítélték, és mérsékelt emelkedéssel a Szentsír-templomban, a Golgotán ér véget. Hossza ma körülbelül egy kilométer, hajdani egyenesebb

km., tehát mintegy kétannyi területű, mint a Balaton.

Mintegy kifolyása sehol sincs, a Jordánból s egyéb kisebb folyókból és patakokból naponként beömlő roppant víztömegnek (több mint 6000 millió liter) naponként el is kell párolognia, a mit csak az a tikkasztó hőség tesz lehetővé, mely itt uralkodik s melyet a keleti és nyugati partok közvetlen közelében csaknem falként meredő sziklafalakról a tó vizére visszalövell napsugarak perzselő hőséggel fokoznak.

Részint a nagy párolgás, részint kivált délkeleti partvidékének talajviszonyai magyarázzák meg e tó vizének páratlanul álló gazdag ásványtartalmát, mely átlag a viznek egy negyedrészét teszi, néhol még többet is; ennek pedig ismét csaknem egyharmada konyhasó. E rendkívüli sótartalmánál fogva Sós-tenger-nek nevezi a Szentírás.

A könyvben közölt képek közül főleglétjük

még az Illés kolostorát, melyet Heraklius császár alapított a VII. században; továbbá az u. n. király sírokat, melyek nem egyebek, mint sziklába vájt odúk, a hova hagyomány szerint a régi zsidó királyokat temették. Ma már azonban üresek ezek az odúk, a esontokat idők folytán kiszórták belőlük. Betlehem lakói közül egy fiatal leány képe van bemutatva, kinek fejéke és nyaka telve van arany-, ezüstpénzkekkel s különféle ékszerekkel. A betlehemiek legnagyobb részét keresztények s minden tekintetben előnyösen kiválnak a vidék lakossága közül.

EGYVELEG.

* «Nagypénteken mossa holló a fiát» az így kezdődő országszerte ismert népdal azon magyar mon-

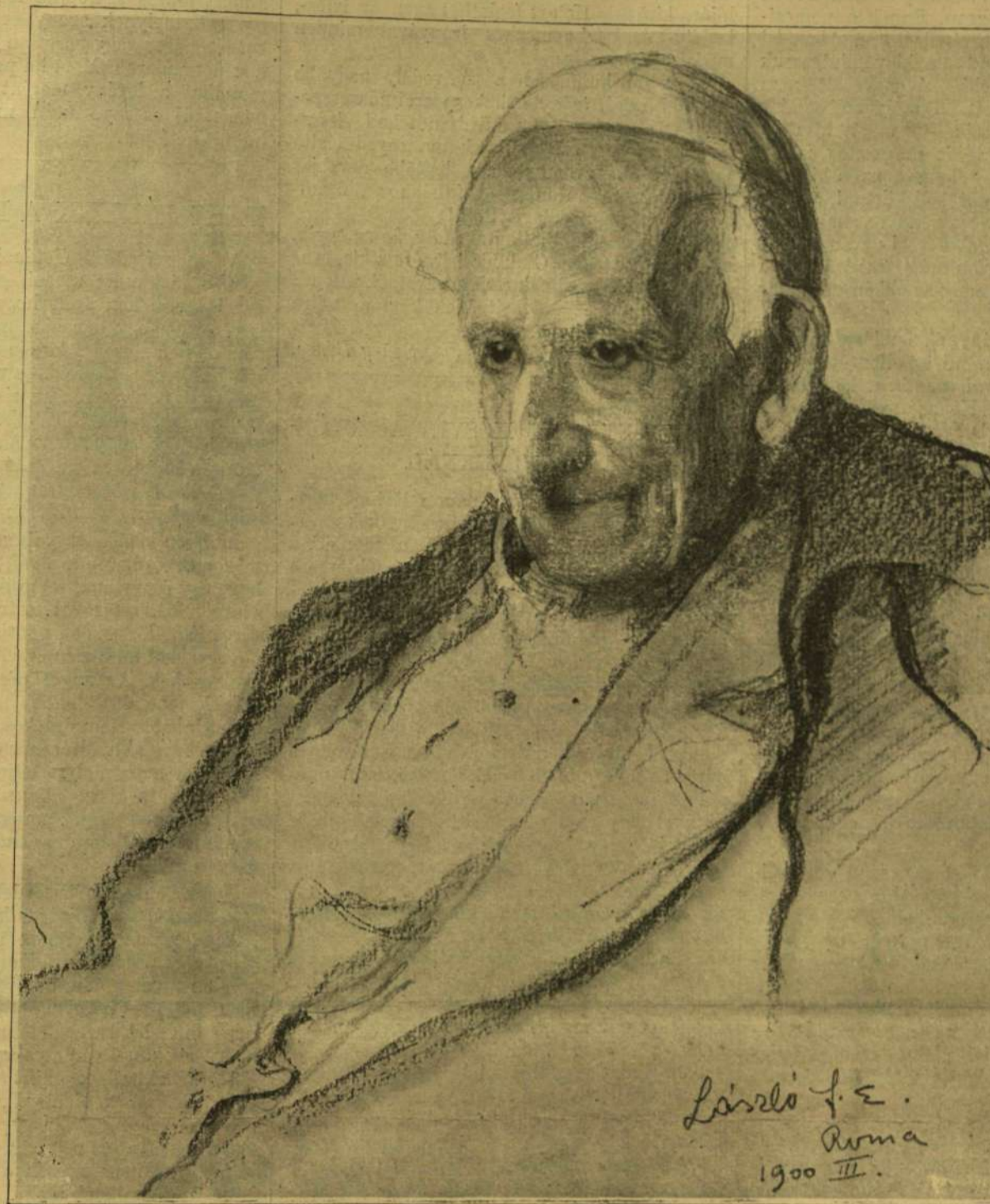
ILLÉS KOLOSTORA A PUSZTÁBAN.

dával van összefüggésben, mely szerint Jézus, mikor halálra keresték üldözői, már épen elrejtőzött elölük, midőn a holló észrevette s elkiáltotta magát: «Kár! Kár!» E miatt Jézust megfogták üldözői, ő pedig megátkozta árulásáért a hollót, hogy legyen örökké fekete. A holló akkor vesztette el szép fehér színét s azóta nagypénteken, Jézus halála napján, mindig észbe jut régi búne s legalább fiát igyekszik fehérre mosni, de hiába.

* A legrégibb toronyóra, melynek korát biztosan ismerjük, a párisi igazságügyi palota órája, melyet 1370-ben készített egy De Vieq nevű hírnemes órási.

* Az egész világ vastermelése. 1898-ban 36 millió 568 ezer méterhátsára, az aczéltermelés pedig 24 millió 31 ezer méterhátsára rugott.

* A tengervíz sokkal alkalmasabb az utczák öntözésére, mint az édes víz, mert a benne levő sótartalom sokáig nedvesen tartja az utczát, nem válik sárrá s az aszfaltot bizonyos mázzal vonja be, a melyen nem képződhetik por.

XIII. LEO PÁPA LEGÚJABB ARCZKÉPE. — László Fülöp rajza.

A PÁPA LEGÚJABB ARCZKÉPE.

László Fülöptől.

A múlt év végén Fraknoi Vilmos püspök kérésére megengedte a pápa, hogy a magyar királyság és kereszténységre térésünk kilenczszázados évfordulója alkalmából őt egy magyar festőművész lefesthesse.

A püspök ezen feladatra László Fülöpöt szolgáltatta fel, ki örömmel vállalkozott, hogy XIII. Leo pápát Országos Képtárunk részére lefesse.

A pápa február és márczius hó folyamán több ízben ült a festőnek, magánzórájában, a hova csak legbizalmasabb emberei léphetnek be. És ez az első eset, hogy többször is ült egy festőnek; hiszen még a nagyhírű Lenbach is csak egyszer részesülhetett e kiténtetésben.

A kép már készen van, s a pápa legjobb arczképének mondják nemcsak a római, olasz és francia lapok, hanem tudósítók révén a távoli angol lapok is az elragadtatás hangján írják róla. A pápa maga is annyira meg volt elégedve arczképével, hogy elismerése jeléül a IX. Pius lovagrendjét küldte meg a művésznek.

László Fülöp a pápa képét Rampolla bíbornoknak szintén általa készítet arczképével együtt, márczius 29-ikén állította ki a római Magyar történeti intézetben. Rómának úgy szólván egész előkelősége elment megtekinteni a magyar művész alkotását, többek közt a svéd és norvég trónörökösné, Cambridge hercegné, Rampolla, Vanutelli bíbornokok, a Rómában levő

külföldi követek, számos főpap, tudós, művész és laptudósító. Az összes megjelentek számát mintegy 600-ra teszik. Ezek közül az elismerés legbecesebb pálmáját kétségkívül a spanyol festőakadémia igazgatója, Villegas nyújtotta a magyar művésznek, a ki összes növendékei élén ezekkel a szavakkal jelent meg László előtt: «Meghajtom fejemet az ön fényes tehetségének alkotása előtt.»

Fraknoi püspök K. Lippich Elekhez, közoktatásügyi miniszteriumunk osztálytanácsosához a művészeti ügyek vezetéséhez intézett, április 2-ikán Rómából kelt levelében a következőleg nyilatkozik a képről:

«Mint előre láttam és bizton hittem, László csakugyan dicsőséget szerzett itt magának, a magyar művészetnek és mondhatom, a magyar nemzetnek is. A Velasquez által festett X. Inceze pápán kívül egyetlen utódja sem dicsékedhetik ily nagy becsű hasonmással.»

Most bemutatott képünk László Fülöp azon eredeti rajzának másolata, melyet nagy képhez tanulmánykép készített s mely annak a felfogásban alapjául szolgált.

Ezt a magában véve is becses rajzot a művész K. Lippich Elek úrnak küldte meg, ki szíves volt azt közlés végett a «Vasárnapi Ujság»-nak átengedni.

László Fülöp festményét, mely a párisi világiállításon magyarszertelvénynek szepművészeti csoportjában lesz látható, a kiállítás bezárása után a budapesti Szepművészeti Múzeumban helyezik el.

A NEMZETI SZÍNHÁZ.

«Othello» előadása alkalmából —

A Nemzeti Színházban a múlt héten Shakespearé Othello-ját adták és pedig nemcsak részleteire nézve kiváló, hanem egészben véve is olyan összevágó előadásban, a mely a Nemzeti Színház legjobb napjaira emlékeztetett s a mely egyedül méltó a nevéhez.

Sokszor hallom hangoztatni, hogy a klaszikus darabokra nincs közönség. Dehogy nincs. A közönségnél első sorban a művészi előadás fordul meg a kérdés. Ha Shakespearét jobban adják, mint a francia szalondarabokat, — a melyeknek a Nemzeti Színházba bejutott újabbkori termékeire ugyis csak kivételkép illik a «szalon» jelző — hát a Shakespearé-előadásokat fogja kultiválni. A főfeladat az, hogy a többi színházak irányától teljesen elütő műsorral, jó összjátékot teremtsen a Nemzeti Színház. Annak biztosan meglesz a közönsége, mert hát a műsort illetőleg seregre megy azon család-fők száma, a kik hozzátartozóikra való tekintetből, ma egyszerűen elkerülik a színházakat. Ezeket kell megnyerni törzslátogatókúl.

Nem a serdülő lányok szempontját veszem én irányadóul, hanem azt, hogy a felnőttekre se legyen mételey a színház. A magán vállalkozókról nem beszélünk. Azoknál elvégre is azon fordul meg a kérdés, hogy a befektetett tőke megozsa busásan a kamatját; a minthogy a Nemzeti Színháznál is a tőke gyümölcsöztesítésének kérdése a lényeg, csakhogy azzal a

különbséggel, hogy miután itt maga az ország a befektető: nem pénzérték képviselője a kamatot, hanem az izlés, lélek és a kedély nemesítésében nyilvánulni érkező haszon. Ennek a nemesítési munkának azonban távolról sem abban áll a módszere, hogy gondosan kigyomlálgassuk Shakespeare erőteljesebb, úgynevezett nem szalonképes kifejezéseit, a melyektől csakis az alszógyen borzadozik — mert hisz az ő kezében az érdes szó is magasztos célok szolgálatának eszköze — hanem azt a kinövés jellegével bíró irányzatot kell kiirtani, a mely nem a lélek, kedélyre s a szívre, hanem az érzékekre hatás céljával nevezi nevén a szinpadról a dolgokat. Minden műfaj kultiválható a Nemzeti Színházban a mely az ekkép megvont keretbe beillik.

Csakis ennek az iránynak ápolása érdemel országos támogatást; a mi az ellentétes irány burjánzó térfoglalásával szemben, közszükséglet is képez egyúttal. Ne azt módolgassuk a Nemzeti Színháznál, hogy mikép lehetne a pénztár-jövedelmet néhány szaporításával emelni, hanem emeljük egy első rangú közművelődési intézmény színvonalára a szellemét. És hogy e jótékony légkör beszívására publikum is van, arra az *«Othello»* előadása a példa, a melynek gondos összejáratát folyton fokozódó érdeklődés kísérte s a melyért a sajtó is úgyszólván osztatlanul megadta az elismerést.

Jó összejáratra van szükség. Az igen jelentékeny dolog. Nagy sikereket érnek el általa még ott is, a hol közepes tehetségekből áll a színházi testület zöme. Nem egy példát láttam erre Németország középnyugati városában, a hol ritkaság számba megy a színpadok lélek; de a hol úgyszólván minden egészül össze van forrva a köteleesség lelkiismeretes teljesítésének érzete s a melynek erejével aztán testületileg is jelenlény alkotása képesek.

A Nemzeti Színház az ő bőséges művészi erőivel elérheti a legmagasabbat. Ahhoz csak becsavargó párosítást jóakarati kell, mint a minő az *«Othello»* előadásában is nyilvánult.

Shakespeare egenialis alkotásának nem csupán egyetlen alakja: a hős foglalta le kizárólag a színpadot, — a mihez szinte hozzászoktattak bennünket az utazó művészek Othello előadásai — hanem mindvégig ott lebegett a darabnak jellegadó shakespearei lélek is. Minden egyes a töle telhető legjobbat adta, s ezen az úton kiválónak tette az egész előadást. Szacsavay a Shakespeare célzatának egészen megfelelő fel fogással adja azt az Othellót, a ki «nem könnyen gyánus, de ingerelve féltében dühöng.» A darab első felében, megérdemelt hatással járó gondosan kidolgozott kivitelben tolmácsolja ő ezt a jellemet. Önigazolása a velencei Tanács előtt nemes, egyszerű, határozott és meggyőző; Cyprus szigetén pedig, a Cassio és Montano közt lefolyt éjjeli csetepaté elintézésénél a fegyelmet tartó hadvezér igazságos szigora szól ki belőle; de már azon finom, apró s folyton hullámzó árnyalatokat, a melyek a Jago munkája alatt marzangolják a szívet, nem minden fokozatában tolmácsolja nála a szem s az arc; egészben véve azonban az ő Othelloja igen jelentékeny, elismerésre méltó alkotás, a melynek értékét a Márkus Emilia Desdemónája és Gyenes Jagoja magasra emelte. A szelidség, vonzalom, ragaszkodás és a tisztá lelkiismerettel párosult szívósság lágyabb hangokkal alig adható, mint a melyekkel a Márkus Emilia sokoldalú és rokonszenves művészi egyénisége rendelkezik; a cselészövé romboló, gaz munkája pedig rendkívüli rideg kiszámítással jut érvényre a Gyenes magas fokon álló alakításában. Nagy és fáradszó munkája alatt — mert tulajdonképen véve ő szövi ott abban a darabban minden embernek a sorsát — egy pereze símesen lanyhul. Minden árnyalatra gondot fordító következetességgel s a nagy költő szándéklatának is megfelelően viszi ő keresztül a Jago gyűlöletes jellemét. Desdemona atyját, az ősz Brabantiót Beresényi adta s igaz hangokkal járult a darab leglélekemelőbb jelenetének összhathatóságához. A Velencei Tanács éjjeli ülését értem, a hol az apa a lányával — a vádlott a bírival és az apával — áll szemben s a hol a vádlottnak s a leánynak egyszerű meggyőző szava dönti el a kérdést.

A nézőtér meleg érdeklődésétől kísért összevágó szép előadás volt. Kétségtelen, hogy van

a magasabb műfajnak közönsége minálunk, csak gondos, művészi játékkal kapcsolatban lássa azt. Ezt kellene a Nemzeti Színház zászlóira kitűzni. Helelyt foglalhat azon az izlés-, kedély- és lélek nemesítés irányával minden műfaj a bohózatig.

De a mi különösen a szenvedély nagyobb erejű kitérését igénylő shakespearei nőszerepeket illeti, azokra azt a művésznőt kell visszanyerni, a ki ezen hangoknak ma egyedül álló mestere, mert Shakespeare legtöbb darabját csak vele lehet a Nemzeti Színházhoz illő művészi magaslapon képviseltetni.

Nincs ott áthatatlan akadály. Se az egyik, se a másik részén. Csak idő kérdése a kiegyenlítés. Az első ígalmak elismültával okvetlenül megjön majd az érdekelt felek közt a czelra vivő tárgyalagos hang.

Szűry Dénes.

NAGYPÉNTÉK ÉS HÚSVÉT A KÜLÖNBÖZŐ NÉPEKNÉL.

A péntek napot Jézus e napon történt megfeszítése miatt tartja szerencsétlennek ma is a néphit a legtöbb országban. Van azonban a világnak olyan része is, a hol a péntek napot nem tartják szerencsétlen jelentőségűnek, jelesen Éjszak-Amerikában, mivel Kolumbus péntek napon hagyta el Spanyolországot, a zarandokatyák péntek napon kötötték ki Plymouthban s Washington is pénteken született.

Húsvét napjához is különféle hiedelmet fűznek a különböző országokban. Ki tudná megmondani, milyen rejtett értelme van húsvét napján a legegyszerűbb élelmi czikk, a só ünneplés megszentelésének. Némely helyt azt hiszik, hogy az ily szentelt só még a halál óráját is messze távoztatja az embertől, megtöri a gonosz lélek hatalmát s megedzi a test és lélek kapcsolatát, gyógyítja a barmok betegségeit, s ha valahol tűz üt ki, elég az égő házat háromszor körüljárni a szentelt sóval, vagy abból a tűzbe vetni, hogy legalább a szomszéd épületek megmenekedjenek a lángoktól. Ezért szentelik meg ma is évről-évre a söt húsvét napján p. o. a mainzi érsékség területén.

Egész 1854-ig fenmaradt Németország sok helyén az a régi germán hagyomány is, hogy húsvét napján minden évben a paraszok legelői szolgalmért egy bakot áldoztak. Ezt aztán megszüntették s miután a templomban megszentelték, közösen elfogyasztották. A pap kapta rendszeren a máját, s a tanító és sekrestyés szintén megkapták a magok részét az áldozati állatból.

Németalföldön a húsvét hétfője szolgál alkalomul leányzóra. Ilyenkor a közeli tanyákról betódulnak a lányok seregétől a városokba és falvakba. A legénység szorgos szemlét tart az eladó lányok felett, mindenké elött aprójára kifürkészve mindegyiknek vagyoni állapotát. Ha aztán a tudakozódások jó eredménnyel járnak, akkor tánczra viszik a kiszemelt lányt, miközben jól megfigyelik, hova állította elmaradhatatlan esernyőjét. Táncz közben sem téveszti a legény soha egy pillanatra sem szem elől az esernyőt. Mikor aztán a táncznak vége van, az általános gomolyodásban hirtelen elereszti választottja kezét, esernyőjéhez rohan s a mily gyorsan csak tud, eliramodik vele. Most következik el élte legválságosabb pillanata. A lány, ki észrevette szándékát, utána rohan. Most válik el, sikerült-e a lány szívet meghódítania? Ha gyorsan szalad a lány, s méltatlankodva követeli vissza esernyőjét, akkor a legénység semmi reménye sem lehet a vizsontszerelemre. De ha enyelgő hangon teszi a lány ugyanazt s megfogja esernyőjét, hogy kirántsa a kezéből, akkor a legény hazakísérheti.

A mi ezután következik, érdekes, habár nem tartozik is a húsvét tulajdonképeni hagyományai közé. A legény belép a szobába, hol a szülők hallgatagon ülnek. A kölcsönös üdvözlésváltás után a legény is letelepedik a tűzhely mellé, miközben a lány kamrájába vonul, hogy leveesse ünneplő ruháját, s visszatérve, tűzhöz teszi a kávéját. Őt-hat csésze kávé elfogy, mialatt az ifjak csak szemekkel beszélnek, az öregek viszik a szót az időjárásról, marhákról, gazdaságról. Mikor végre a tíz órát elűti, s a hetedik,

nyolcadik csésze járja már, akkor a legény föláll, tisztességtudón busut vesz, hogy legközelebbi vasárnap megint visszatérjen, s átvegye a most fontos szereppel felruházott szalonnás lepényt, melynek aranybarna heja alatt, az a kérdés, páros vagy páratlan számmal csillag-e a szalonnadarab. Mert ha páros, akkor busut mondhat a legény megint a kapufélfának s nézhet új esernyő után, majd a legközelebbi húsvét hétfőjén.

FESTMÉNYEK A KÖVEZETEN.

A londoni utca életének egyik legsajátságosabb alakja az utcazi «festőművész», a ki azzal keresi kenyerét, hogy befesti az utcazi kövezet egy-egy darabját mindenféle képekkel s aztán pénzt szed a köréje csoportosuló nézőktől. Korán reggel elfoglalja valamelyik népebb utca egy pontját, rendszerint állandóan ugyanazt, a merre a legtöbb ember jár, különösen az alsóbb néposztályokból. Az arramenő megbámulja a kövezeten guggoló embert, a ki krétával befehéret egy négyzetes területet s erre a fehér alapra aztán ráfesti képeit.

Az ilyen képek tárgyai meglehetősen egyformák s kevés bennük a változatosság. Némcsak hogy egy és ugyanaz a «művész» mindig ugyanazt a néhány tárgyat festegeti, hanem a nagy város legkülönbözőbb pontjain is ugyanazokkal a tárgyakkal találkozunk. Tengeri képek a leggyakoribbak. Az angol népet a tenger mindig érdekli, mennél élénkebb színekkel van festve, annál inkább. Nem érdekes kép-e, a szép, tiszta éjszakában, a holdtól megélesztött hullámocon sikló hajó, melyre teljes fényével s a teli hold? Avagy ki ne állana meg elragadtatva a nyílt tengeren lágokban égő hajó láttára. Kedves tengeri tájkép-tárgy még a «Reggel a vihar után» című.

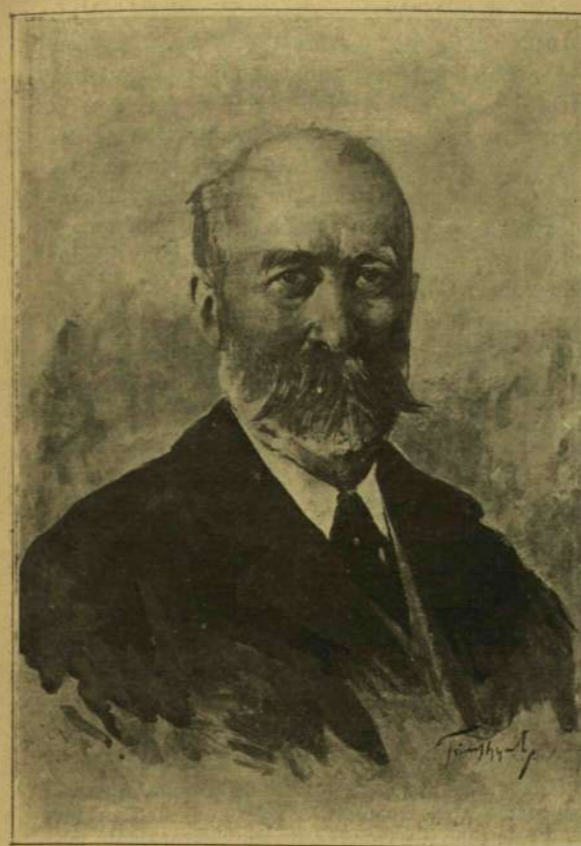
Nemkülönbön népszerűek az étvágygerjesztő csendéletek. A száraz hering a szegénység jelképe rajtuk, melynek szemlézése könnyen kialsó egy fillért az olyan néző zsebéből, a kinek magának sincs ugyan tele a zsebe, de meg tudja sajnálni kopláló felebarátját. De jobbféle ételek is megjelennek a festményeken, a melynek nyilván gyakrabban tűnnek fel a művész képelete, mint zsemei előtt. Egy szép falat laza, oldalszalonna, friss, pirosbélű narancs, barack, vagy egyéb gyümölcs és esemege gyakran biztosítja a sikert a festőnek, a ki nagy lelkiismeretesen a kóst, villát, kanalat is odafesti az ételek mellé. Ha a nézőközönségnek szociálalista hajlamai vannak, nem téveszti el hatását két egymás mellé állított kép: egyik a gazdag ember ebédjét ábrázolja, a másik a szegény emberét. Az utóbbi egy sovány hering, előbbin pedig ott van minden, a mi jót csak szem-szaj megkívánhat.

Az ilyen képek nagyon különböző értékűek. Némelyiken bizonyos színérzék és ügyes elrendezés nyilvánul, másokon ellenben csupán a kezdetlegesség bámulatos. A színész mindig élénk, riktó, — a diszkrét, tompa színek nem hatják meg az utcazi műpártolókat.

A míg a kép készül, odagyülekeznek köréje a kíváncsiak, érdeklődve nézik az alkotás haladását. Mikor aztán elkészül, a művész föláll, leveszi kalapját és követeli a mulatság árát. Vannak olyanok is, a kik nagyban, segédekkel dolgoznak. Megfestik egy helyen a képeket, aztán ott hagyják a segédet, hogy szerelje meg a járókelőket. Maguk pedig mennek egy utczával tovább. Van, a kinek egy nap nyolcz-tíz helyen hajt jövedelmet a művészete.

Ezt a mesterséget természetesen csak szép időben lehet űzni. Rosz időben és télen azzal segít a festő magán, hogy karton-lapokra festi képeit s eladogatja a művészete iránt érdeklődőknek. Ha kivánják, az arczképüket is lefesti, csak legyen, a ki rájuk ismer. Az ilyen képek ára nem tárgyak és minőségük szerint változik, hanem a nagyságuk szerint.

Némelyik a festők közül vízfestéssel dolgozik, legtöbben azonban szines krétával. Fehér, fekete, vörös föld és kék színekből egy negyed óra alatt olyan képet varázsolnak a kövezetre, hogy az utcazi ácsorgó gyerekek és munkás-emberek alig tudnak betelni a nézésével.

Tyry Gyula festménye.
ABONYI LAJOS.

ABONYI LAJOS EMLÉKEZETE.

Abonyi Lajos (Márton Ferencz) két évvel ezelőtt elhunyt jeles elbeszélő- és népsziműirőnk arczképét április 7-én leplezték le az abonyi kaszinóban, melynek ő igen sokáig buzgó elnöke volt. A kaszinó diszterme erre az alkalomra szülfalásig megtelt előkelő közönséggel. Gullner Gyula országos képviselő, a kaszinó mostani elnöke, szép és hatásos beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, találó vonásokkal esztelvén Abonyi Lajos emberi és írói kiváló tulajdonságait. Beszéde után lehullott a lepel a Tyry Gyula által festett képről, mely kitűnően örökíti meg az író jószág arczát. Lévy Mihály, Újszász költőpajja, szavalta el ez után erre az alkalomra írott költeményét. Majd Frenyó Endre szólott még a kegyeletről, melylyel Abonyi Lajosnak Abony város tartozik. Végül felolvasták a fővárosi iróktól érkezett üdvözlő sürgönyöket. Az ünnepélyen jelen volt Abonyi Lajos özvegye, fia, rokonsága, díszes hölgyközönség, Rakovszky István, a főszámvevőszék elnöke, és Pest megye több notabilitása. Sikerült bankett fejezte be a kegyeles ünnepséget.

Bemutatjuk ez alkalommal Abonyi Lajosnak a kaszinó által festetett arczképét, valamint Abonyban levő családi házat is, a melyben oly sok szép művet írta meg nemzetünk eme jeles írója.

ZIMAY LÁSZLÓ.

1833—1900.

A fővárosi zenészeti és írói köröknek egy régi, népszerű alakja tűnt le ismét; egy nyájas, naiv költő, lelki férfi, a kinek mély érzése annyi szép dal szülförörré vált.

Zimay László dalszerző hűnt el ápril 8-án, alig pár napi betegeskedés után, 66 éves korában. A Nemzeti Zenede tanára volt, lelkes művelője a magyar zenének, kinek népdalait országsszerte énekelik. Az elhunyt egészen a dalnak, a magyar zenének élt, melyet mint tanár évtizedeken át tanított és egész zenész nemzedéket nevelt fel.

Zimay László Gyöngyösön született 1833-ban. Keekeméten és Tatán végezte iskoláit. Első zenei oktatását atyjától nyerte, ki jól képzett katonai karmester volt. 1855-ben jött Pestre, a hol Mosonyi Mihály volt a vezető tanára. Első magyar műdala a Nemzeti Színház ünnepelt ifjú művésznőjének halála után «Hegedűsné emléke» czímen 1860-ban jelent meg és mindjárt fölkellette tehetsége iránt a figyelmet. Csakhamar több dalfüzetet és nagyobb művet

is adott ki. Magyar stílusú és érzésű dalai tetszetek legjobban. Legismertebb és legértékesebb művei: «Nem hallottam soha ily bús harangszót», «Boldog éjjel», «Naptól virít», «Szerelmi dalok», «Zord az idő», «Nem tudom én mi a bajom» kezdetűek (Petőfi, Komócsy, Losonezy s mások szövegei). A zongora- s a magyar férfi- és vegyeskar-irodalmat is értékes művekkel gazdagította. Ezek közt legismertebbek: «Zuhog a szél», «Honfidal», «Dalra magyar», «Mi riasztja föl a magyart.» E két utóbbi kar mint országos dalversenyi pálya- és versenydarab is szerepelt és állandóan műsorán van a hazai egyesületeknek. A hatvanas években, mint a pest-budai dalárda, a hetvenes években pedig mint a nemzeti dalkör igazgató kar-nagya fejtett ki tevékenységet. «Honvéd indulóját» énekkarra zenekísérettel egy filharmóniai hangversenyen Richter János mutatta be. A Nemzeti Zenede a kilencvenes évek elején a magasabb zongora-tanzak tanárává választotta s mint ilyen, legutóbb a pedagógia terén volt munkás s 1896-ban «Elemi és technikai gyakorlatok» című hézagpótló művét adta ki. Ugyanebben az évben a király a művészet terén szerzett érdemeiért a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Zimay legutolsó műve a «Talpra magyar!» megzenésítése volt, mely azonban kéziratban maradt. Ezt a szép szerzeményt a dalegyletek legközelebbi ünnepélyen, versenydarabképen egy jövevű budapesti dalárda fogja bemutatni.

Temetését, mely április 11-én ment végbe, nagy számmal jelentek meg írók, művészek és jó barátai.

SVEND HOLST JENSEN,

A PETŐFI-TÁRSASÁG NORVÉG KÜLTAGJA.

Protestáns pap, de a mint ugyanaz a hit más formában él fönn Norvégia puritán, zord talaján, Holst Jensen sem olyan, mint a mi papjaink. Hajlamait, kedélyét, impressióit nem búzkalászos szántókon, tarka réteken kapta, hanem viharos tengeren, az elemekkel küzdő hajósok között. Nem langyos esőért imádkozik, mely egy év áldását hozza meg, hanem akkor buzdit kitarásra, mikor az egész életéről van szó. Ilyen hivatás életerős, kemény embert nevel, a ki szembe áll a viharral s nem a keserű pohár elmúlásáért imádkozik, hanem erőért, hogy azt bátran kiüríthesse.

Középmagasságú, tagbaszakadt, izmos természetű ember Holst Jensen. Borotvált ajkával, kerek szakállával éjszakvidéki tengerészhez hasonlít; s húzamosabban kell itt fönn élni, míg az ember megszokja, hogy ilyen alakban is Isten szolgáját lássa. Keskeny ajka, éles szempillantása szigorú, kritikus kifejezést ad arczának. Mélyen néz az emberek lelkébe s mindig meglátja és metsző gúnynyal föl is tárja gyöngeségeiket.

Inkább író, mint költő; inkább a kritika bonezoló kése való kezébe, mint a költő tolla. Most a magyar irodalommal, Petőfivel és a távolabb külföldön kevéssé ismert Madách-esal foglalkozik. Remélhetjük, hogy érdekes és értékes tanulmányokkal fogja terjeszteni nagy írónk hírnevét.

Svend Holst Jensen 1846 december 7-ikén született Drammenben. Ugyanott végezte iskoláit s aztán Krisztianában tanult teológiát. 1873-ban mint tengerész-missionárius előbb Leithben, avagy Londonban nyert alkalmazást s ezen évek alatt beutazta egész Európát, meg a szent földet. 1879-ben Finnlandban és Oroszországban járt, a következő évben nyugati Európát utazta be; 1881-ben Egyiptomban, Palesztinában, Szíriában s déli Európában találjuk. Ez utazásai alatt temérdek tapasztalatot, nyelvismeretet szerzett; érintkezett Ibsennel, Öle Richterrel, a későbbi norvég miniszterrel, s mint jó pap, megfürdött a Jordánban és egy éjszakát töltött a Tábor hegyén. Minderről érdekes útleírásokat közölt norvég lapokban.

1881-ben hazá tért Norvégiába s előbb Høyvaegben, majd Grimstadban volt pap. De ez évek alatt sem hagyott föl utazásaival. Előbb Islandot, majd Rügen szigetét járta be, mindkét helyről gazdag útleírásokat küldve hazájába.

Az utóbbi időben visszavonult papi hivatalától s egészen az irodalomnak él. Már évekké előbb jelentek meg költeményei, többnyire vallásos tartalmúak; az utóbbi időben pedig az orosz és magyar irodalom nagyjaival foglalkozik.

Rövid idő alatt annyira megtanulta nyelvünket, hogy szótár segítségével bármit lefordít s Petőfinek néhány versén kívül, egy hosszabb tanulmányt közölt a «Por Kirke og Kultur» című folyóiratban, melyben érdekesen beszéli el életét s az «Urd» című lapban egy esztetikai értekezést az «Apostol»-ról, celtarjai adatokkal vegyítve.

Most mélyebbre ható tanulmányokat készül írni a magyar irodalomról s mi örömmel üdvözljük a Petőfi-Társaság új tagját, az első norvégot, a ki nyelvünknek és irodalmunknak apostolává szegődött fönn a zord éjszakon.

Krisztiania.

Szász Zsombor.

PETŐFI ISTVÁN LEVELE LISZNYAY KÁLMÁNHOZ.

Pétevárad, decz. 28-án 1852.

Édes Barátom!

Hogy egy baráti kézzszorítás s egy istenveled nélküli köllött eljőnnöm, — igen sajnáltam; de hiába, máskép az nem lehetett. Hogy ily sokáig késtem igért levelemmel, erről sem tehetek, mert dolgom annyira igénybe vesznek, hogy most is alig tudok elegendő időt szakítani ezen néhány soraim írására. Péteváradon vagyok «mészáros legény». Tőke mellett állok, szűrő, vágó, gyilkoló szerekkel körülvéve: ütöm,

Tyry Gyula rajza.

ABONYI LAJOS CSALÁDI HÁZA ABONYBAN.

ölöm a marhákat, — kenezolom húsaikat! Így is jól van! — ha másképp nem lehet. Péterváradon vagyok, Kis Pál, magyar tábornok Úr által oly hősies elszántsággal «Gnad és Ungnadera» által adott, másképp bevehetetlen roppant erős várbán, melynek fekete falai mogorván néznek a körülte járókra s zét a vidékre, — mintegy szegyenelve megbecsületlenítését! De hagyjuk ezt!

Hogy vagy édes Kálmányom? Egészséged hogy superál? reményem jobban vagy, mint eljövetelemkor! Vigyázz az isten áldjon meg! A mi az én egészségemet illeti: tökéletes megelégedésemet kéne nyilvánítanom, — ha a bal szememen csirázó árpának szörnyű hajtása arcom kerekességét kevésbé szegletessé nem tenné s annyi fájdalmat nem okozna, mint a mennyit okoz. No de talán csak meg nem vakulok? Mi lesz belőlem, ha nem lelem — vörös borral telt üvegem?

Hát a lapszerkesztéssel mennyire vagy? Elsült-é vagy csütörtököt mondott! De igaz! Fabinyi (vagy hogy is hívják) szabó Úr nem készítette el azon «überwurfot», a nélkül jöttem; valamiképp ki ne fizedsz.

Édes barátom! ha teheted, küldj egy példányt nekem palócz dalaidból. Megvinném örömet; de nincs mód. Tudom, hogy restelsz írni s mégis felkérlek néhány sorok írására. Méltassz reá, kérlek. Ujságot is szeretnék tudni, mert itt nincs, csak német s azt meg nem szeretem olvasni.

Tisztelem Jókait, Bernáth Gazsit, Székelyt, Balázst, szóval: mindnyáját, kiket ösmerek s kik engem ösmernek. Isten veled édes barátom ölel, csókol szerető barátod *Petőfi Pista.*

U.i. Angyomnak elfeledém az atreszemet megdeni; kérlek add által tisztelettel.

Közi: *Hentaller Lajos.*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Áhitat szárnyain. *Himnuszok és egyéb vallásos költemények.* Irta *Bán Aladár.* Arany János mondja egy helyen, hogy «százával a ballada nehezen jöv». Még inkább elmondhatjuk ezt a vallásos költeményekről. A költői tehetséggel megáldott vallásos léleknek van olykor egy-egy perze, midőn az illető szárnyán nemcsak fel tud emelkedni a legfenségebbhez, a legmagasabbhoz, hanem az érzéseknek, melyek szívét eltöltik, hangot is tud adni. De az ilyen erős hevület, a próféták látásához hasonló extasis, még a kiváltságos halandóknak is ritkán adatik. Innen van az, hogy a vallásos költemények ritkán közelítik meg azt az eszményt, a melyet ehhez a fenséges műfajhoz fűzünk. Bán Aladár tiszteleg munkát végzett, midőn megírta új kötetét; emelkedett lélekkel, komoly hittel fogott hozzá s a verselés csinoságával is igyekezett emelni a tartalmát. De szárnyai magasra nem ragadják, s az olvasó nem érzi azt az ellenállhatatlan erőt, melylyel a valódi himnuszok és a szoltárok megkapják lelkünket. Legsikerültebbek azok a költeményei, melyekben legközelebb marad a földhöz. A gyűjtemény három szakaszra oszlik. «Ünnepek» cím alatt többnyire a katolikus egyház ünnepeit írja le és énekl meg. A «Fohászok» című ciklus imaszert költeményeket tartalmaz különböző alkalmakra s különböző korú és állapotú egyének ajkára adva. Az utolsó ciklusban, melynek címe «vallásos hangulatok», a költő saját lelkének vallásos érzéseit igyekszik költeményekbe önteni. A szép kiállítású kötet Akantisz Viktor számos csinos rajzával a Szent István-Társulat kiadásában jelent meg. Ára három korona. Mutatványul álljon itt belőle a következő költemény:

Az első imádság.

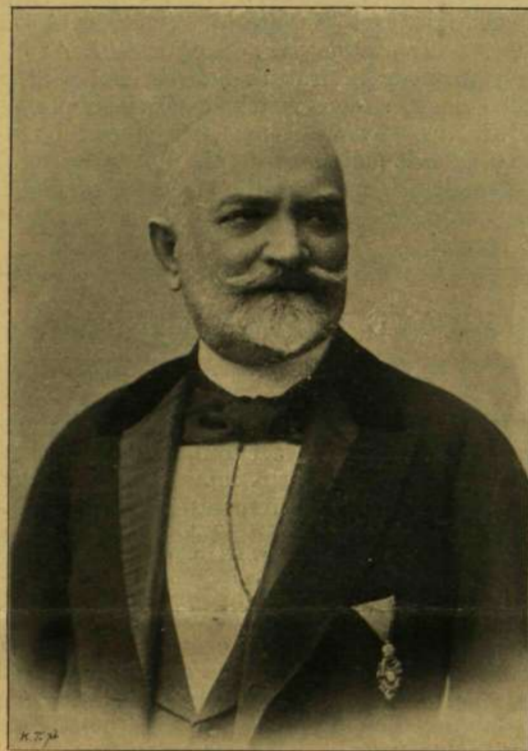
Nem feledjük soha sem el
Azt az édes imádságot,
Melyet otthon kis korunkba'
Yánkosunkra leborulva
Édes anyánk ajka sugott.

Messze vihet sorsunk onnan,
Bejárhatunk tenger-földet.
De azt a szót, legyünk bárhol,
Ki nem törli semmi távol
A lelkünkbeli soha többet.

Visszasír az oda mindig,
Hol először szólt fohásza;

Svend Holst Jensen, a Petőfi-Társaság norvég kültagja.

Goszleth fényképe után.

ZIMAY LÁSZLÓ.

Oda a lágy fészek felé,
Édes anyánk szíve felé
A csönös ház udvarába.

Meg-megesenül a szívünkben
Első imánk tiszta hangja,
Mint annak, ki messze megyen,
Sokáig ott eseng fülében
Falujának kis harangja...

Petőfi népies kiadása. Az Athenaeum-társaság Petőfi költeményeiből már régebben rendezett olcsó népies kiadást, s a nagy költő összes költeményeit egy koronáért bocsátotta közre. Most pedig húszfilléres kiadásban juttatja a közönség kezébe, öt külön füzetben. Az új kiadás füzetként kötetekként csoportosítja Petőfi összes költeményeit: *Hazafias*, — *Elbeszélő* — *Népies és leíró*, — *Szerelmi költeményei* és végül *Bordalái és vegyes költeményei*. Mindenik füzet ára 20 fillér, tehát ebben a gyűjteményben is egy koronáért jut az olvasó a nagy költő műveire.

Tóth Béla elbeszélései. Az «Athenaeum» olvasótárá-ban kettős kötetben huszonhét elbeszélés jelent meg Tóth Bélától «*Boldogasszony derűse és egyéb históriák*» cím alatt. A jeles író, ki mint elbeszélő, tárcaíró, annyi tartalmas és szellemes dolgozattal lépett már a magyar közönség elé, ebben a kötetben is változatos, élvezetes olvasmányt nyújt: történeti rajzokat, visszaemlékezéseket, keleti képeket, a modern élet egy-egy vonzó rajzát. A gyűjteménynek ez már második kiadása, s ára 2 korona.

Az Úr Jézus szülőföldjén, zarándok-utam *Palaszinában 1898-ban.* Irta *Huber Lipót* teológiai tanár, főszentszéki ülnök. *Paar Géza* harmincz-

nyolcz rajzával. A Szent-István-Társulat kiadása. A 191 lapra terjedő s díszszel kiállított könyvből *Huber Lipót* a Szentföldön tett tapasztalatait írja le, s Palesztina múltjának ismertetését is beszézői leírásai. Kiegészítik az élénk leírásokat *Paar Géza*nak a helyszínen készült sikerült rajzai, melyek közül háromat mai számunkban mutatványul közlünk. Az érdekes könyv ára három korona s megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadó-hivatalában, VIII. Szentkirályi utca 28 sz. a.

A Fehér könyv. *Bródy Sándornak* havonként megjelenő könyvének áprilisi kötete is érdekes tartalmú. Mindenik cikkét *Bródy* írja s ezek kiterjednek a közélet, a művészet, irodalom, a társadalom eseményeire. Egyik cikke egy beszélgetés báró *Bánffy Dezso* volt miniszterelnökkel. A szép kiállítású kötet ára 80 kr. — *Bródy* hasonló szép kiadásban bocsátotta közre *Dina* című első regényét, melyet 1884-ben írt.

Apró komédiák. Irta *Kovács Dezso*. Tizenöt elbeszélést és életképet tár elénk a kötet, melynek darabjai a szerző tehetségéről tanuskodnak. Alakjait az életből vette s azokat élénken állítja az olvasó elé. A kötet a szerző kiadásában jelent meg Kolozsvárott. Ára 2 korona 40 fillér.

Közös sors. Regény. Irta *Péterfi Tamás*. A szerző szeretettel foglalkozik a székely vonatkozású tárgyakkal; több ide vonatkozó munkát adott már ki s ezen mostani regénye is a székely életből van merítve. A két kötetes regény Maros-Vásárhelyt, a szerző kiadásában jelent meg.

Pályadíjt nyert színművek. A *debreczeni* Csokonai-kör 800 korona pályadíjat tűzött ki vígjátékra. Nyertese *Lovassy Andor* «Kis püspök» vígjátéka lett, melyet már jó sikerrel elő is adtak Debreczenben. — A *szegedi* Dugonics-kör 400 korona pályadíjat (egy felvonásos színműre) a «*Légyott*» című kis színműt nyerte meg. Szerzője *Sas Ede*, a «Nagy-Várad» című lap szerkesztője.

Honi ipar cím alatt új folyóirat indult meg. Főszerkesztője *Lord Albert*, szerkesztője *Sugar Ottó*. Rövid programja, a honi ipart a magyar társadalommal megismertetni és megkedveltetni. A havonként kétszer megjelenő új folyóirat első számába báró *Podmaniczky Frigyes*, gr. *Zichy Jenő*, *Hoitsy Pál* s a hazai iparfejlesztésre irányuló mozgalom ténylezői közül még többen is írtak. Előfizetési ára fél évre 5 korona, egyes szám ára 50 fl. Megrendelhető Budapesten a Royal-szállodában levő szerkesztőségénél.

Erkel Sándor jubileuma az Operaszínházban.

Április 7-ikén ünnepi előadásban került színre az Operaszínházban *Erkel Ferenc* «*Hunyadi László*» operája, a nagynevű zeneköltő fiának, *Erkel Sándor*nak jubileumára. *Erkel Sándor* a Nemzeti Színház operájánál és az Operaszínháznál összesen *negyven* évet töltött s mint zenekari igazgató követte atyját. Negyven évi működésének megünneplésére nagy közönség gyűlt össze a színházban, és melegen üdvözölte a magyar zene kitűnőségét.

A karnagy emelvényre négy hatalmas, nemzeti színű szalagokkal díszített babékoszorú volt kitéve. Ezeket a Nemzeti Színház igazgatósága, a filharmoniai társaság, az Opera igazgatósága, és az Opera személyzete küldte. Legfőkéül remek kivitelű arany domborművekkel díszített ezüst karnagy palóca feküdt bíborszínű bársony tokban — az Opera magánékesekének díszes ajándéka. Mikor *Erkel Sándor* Mészáros igazgató helyettes kíséretében megjelent a zenekarban, lelkesedéssel fogadta őt a közönség. A sokáig tartó taps és éljenz után *Erkel* nyugodtan vezette az Opera népszerű nyitányát, s erre újra kitört a zajos üdvözlés. Az első felvonás után föl vitték *Erkelt* a színpadra és ott, az előadás közreműködők csoportozata előtt, a nagy közönség személtárára adták át az ünnepelt karmesternek az emléktárgyakat. Azután tovább folyt az előadás, s a lelkes tüntetés minden félében újabb ismétlődött.

Nemzeti Színház. Április 6-ikán, a «*Homokzátonyok*» című eredeti vígjáték első előadását láttuk a Nemzeti Színházban. Szerzője *Molnár Gyula*, ki már több darabot írt, de ez az első, mely a Nemzeti Színházban került színre. A darabnak volt némi sikere, a szerzőt ki is tapsolták, de a közönség nem rejtegette, hogy nincs kielégítve. A szerző szándékai jóra valóak, csak hogy kivinni nem tudta, a mit akart s alakjainak, kiket szerepeltet, mindenféle eszközökhez és fogásokhoz kell nyúlniok, hogy valamit megtehesse. Két történetet szedett jeletekbe a szerző «*Homokzátonyok*» címzen. Ez a cím olyan sekélyes akadályokat jelent, melyekre az élet folyásában gyakran találhatni. Az egyik tör-

Tornai Gyula: A sherif halála.

ténet *Liány főispán* és a felesége közti viszály. Az asszony és férj szeretik ugyan egymást, de mert a férj megtévedett, a feleség nem bocsát meg, s már ki is szemelt egy fiatal embert, a kihez feleségül megy. Csakhogy van ám egy régi végrendelet, mely az asszonyt megfosztja vagyonától, ha elvált férjétől. Az udvarló, a mint ezt megtudja, hátat fordít az asszonynak. Így, minden bensőség nélkül békül ki férj és feleség. A másik történet bohózat, mely jobban tetszett. A modern élet különöségei és túlzásai torzképekben mutatkoznak itt. A fő a hőbortos *Melinda grófnő*, ki spiritiszt és ábrándozó, aztán körülte spiritiszt hívek. A burleszk egy-egy vonása itt hatott is. A színműnek általában nem egy helyen jobb részletei vannak. Az előadásban Cs. *Alszygi Irma*, *Csillag Teréz*, *Idvási, Ujházi, Náda, Dezso, Helvey Laura*, *Zilahi* adták a főbb szerepeket.

A Nemzeti Színház új igazgatója. Gróf *Festetics Andornak*, a Nemzeti Színház eddigi igazgatójának helyét május elsejétől *Beöthy László* foglalja el, ki ápril 12-ikén írta alá szerződését, egyelőre esztendőre. *Beöthy László*, a Kisludgy-társaság elnöke, *Beöthy Zsolt*nak fia, s még csak 27 éves fiatal ember. Az irodalomban főleg mint színműíró tűnt fel, ezenkívül írt elbeszéléseket, regényt. Legutóbb a Magyar Színház igazgatója volt, s vezetésének ottani eredményei szerezték meg iránta azt a bizalmat, mely most a Nemzeti Színház művészi igazgatásával fordult feléje.

Népszínház. A népszínházban április 6-ikán «*A csillag fia*» (*Bar-Kochba*.) című dalmi került színre, melyet még előbb egyik fővárosi orfeumban is elő adtak már. A lengyelországi Goldfaden *Dávid* írta szövegét és gyűjtötte össze a dallamokat. A mese gyöngye író mutat, bár *Beöthy László* újra átdolgozta az egészet. A zsidóknak *Hadrían császár* ellen folytatott szabadságharcát hozza emlékeztetbe. *Bar-Kochba* a vezér, egy nagy hős, a kit a zsidók megszabadítójának néznek, de *Bar-Kochbának* a szerelem és emberi gyarlóságok vesztét okozták. A zenét és dalt a színház karmestere, *Barna Izsó* öntötte formába. Ebben sok a keleti hangulat és bánatos komorság, de észrevehető, hogy orosz és lengyel felőn a szláv dallamok is belevegültek. A keleti darabot a színház díszszel állította ki és jól adta elő, de nagyobb hatása nem volt. *Raskó Géza* adta a címzerepet, *Hegyi Aranka* a szerelmes zsidó lányt.

A tavaszi műtárlat megnyitása. A műcsarnok tavaszi kiállítását a távol levő közoktatásügyi miniszter nevében *Zsilinszky Mihály* államtitkár április 7-ikén délután nyitotta meg nagy közönség jelenlétében. Az államtitkár a választmányi fogadta, gr. *Andrássy Tivadar* elnökkel és *Berzeviczy Albert* alelnökkel. A teremben *Karlovszky Bertalan* és *Vaszary János* kalauzolták s bemutatották neki *Klein Miksát*, a kinek szobrait hosszasan szemlélték. A képek közül az államtitkár az erdélyi szász származású *Wellmann Róbertnek* «*Az anya és gyermeke*» című képét a Szépművészeti Múzeum számára megvásárolta. A tárlat másnap nyílt meg a közönség számára.

Rajztanárr-jelöltek kiállítása. A rajztanárr-jelöltek és a művészönvendékek kiállítását, a mely a napokban nyílt meg az országos mintarajziskolában *Andrássy-ut 71. sz.* igen sokan látogatják. *Zsilinszky*

Mihály kultuszminiszteri államtitkár is megnézte az érdekes kiállítást, a melyen több száz olajfestmény, akvarell és rajz látható. A kiállítás legjobb műveit díjazták. Igazgatósági díjat nyertek: *Baranszky Emil*, *Handverk Károly*, *Kaez Endre*, *Gyöngyösy Berta* és *Székely Andor*. Csenedlet-díjat nyert *Hevessy Pál*. Dícsérő oklevelet: *Petrányi Miklós*, *Kriesch Laura* és *Podvinecz Sándor*. A kiállítás reggel 9 órától délután 6 óráig látható. Belépődíj nincs.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémiának április 9-ikén *Pauler Gyula* elnöklésével tartott ülésén *Borovszky Samu* történetíró székfoglaló értekezését «*A nagylaki uradalom története*» című dolgozatát adta elő.

Az Alföld e viszontagságos múltú részének, a Maros mellékének birtokviszonyait tisztázta s értekezéséhez levéltári kutatások alapján ismeretlen adatokat használt fel. A Jaksicsok, a kik Délmagyarországon sok birtokot szereztek, Nagylakon várat építtettek, melynek nevezetes szerep jutott a Dózsa-féle lázadásban és a török háborúkban. Ez a család maradt az uradalom egészen 1566-ig, mikor az Alföldnek ez a területe is török hódoltságá vált. A török kiűzése után a nagylaki uradalom nem éledt föl többé, s az egykor hozzá tartozott falvakból a bécsi udvar az aradi vagy marosi szeb határvidéket alakította. Az értekezést tetszéssel fogadták.

A Petőfi-Társaság április 8-iki havi ülésén *Prém József* «*A modern misztikus dráma*» címzen olvasott föl, mely egy nagyobb művének részlete. *Koroda*

Jászay József: A megmentett zászló.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Pál bemutatta *Torkos László* egy költemény-sorozatát, melynek címe: «*Virágözön*». *Somló Sándor* pedig székfoglaló értekezését «*Ovidius*» című drámájának első felvonását választotta. A drámával évek előtt az akadémia Teleki-féle drámai jutalmát nyerte el. A tetszéssel fogadott felolvasásokra zárt ülés következett, melyen elhatározták, hogy részt vesznek a *Vörösmarty* születésének százados évfordulójának ünnepét előkészítő székfővári bizottságban.

Az országos képtárbán az időségi kiállítások sorozatában a legközelebb az iskolákra vonatkozó kiállítást rendeznek oly képekből, melyeket a külföldön a szenge tanulók értelmének és művészi érzékének fejlesztésére használnak. A magyar közoktatási kormány is el akarja látni ily művészi szemléltető eszközökkel az iskolákat s azok elkövetését művészi erőkre bízta. Hogy művészeink és pedagógusaink megismerjék a külföldi iskolák készletét, ezért rendezi a kiállítást a közoktatásügyi kormány. A kiállításra összegyűjtik a német, angol, olasz, spanyol, orosz, svéd, norvég és az amerikai iskolákban használatos tanszereket, úgymint könyveket, képeslapokat, rajzszerkeket, stb.

MI UJSÁG?

A király Berlinben. Ő Felsége május 5-ikén Berlinbe megy, hogy jelen legyen a német trónörökös, *Frigyes Vilmos* porosz királyi herceg nagykorúsítása ünnepén. A herceg, a kinek Ő Felsége keresztapja, május 6-ikán tölti be 18-ik évét. *Ferenc József* király gróf *Goluchovszki* külügyminiszter is kíséri. Látogatásának hírére nagy örömmel fogadták Berlinben s úgy az udvar, mint a német főváros nagy előkészületeket tesznek az ünnepélyes és szíves fogadásra. Az udvari ünnepélyeken kívül dísz-előd lesz *Szogyény-Marich László* osztrák-magyar nagykövetség.

Az aranygyapjas rend új lovagjai. A király tizennégy főurat tüntetett ki a legmagasabb rendjellel: az aranygyapjuval. Az új aranygyapjasok közül kettő királyi herceg, egy uralkodó herceg és hét osztrák, négy pedig magyar főúr. A kitüntetettek a következők: *Rupprecht és György* bajor királyi hercegek; a *fürstenbergi* uralkodó herceg; *Auersperg Károly* herceg, a hercegi család feje, az osztrák urakházának tagja; *Thun-Hohenstein Oswald* gróf, szintén az urakháza tagja és családja feje; *Deym Ferenc* gróf londoni nagykövet, magyarországi nagybirtokos; *Fugger-Babenhausen* bajor hercegi család feje, ki osztrák katona volt, s mióta bátyja halála után örökölte a hercegi címet, Bajorországban lakik; *Montenuovo Alfréd* herceg udvari főmarsall; gróf *Paar Ede* lovassági tábornok, a király főhadsegéde és *Siemiencki-Levicky Vilmos* gróf, lengyel főúr. Ezek mellett négy magyar főúr részesült az aranygyapjas

A SZENTFÖLDRŐL. — A HOLT-TENGER.

lovaggá kinevezés kitüntetésében, kik a kinevezés sorrendje szerint így következnek: Pálffy Miklós herceg, Szogyény-Marich László berlini nagykövetség, Cziráky Béla gróf udvari főmarsall és Károlyi Sándor gróf. A kitüntetettek közül Pálffy Miklós herceg főrendiházi tag, a malaczkai uradalom birtokosa. Szogyény-Marich László, berlini nagykövetség kitüntetésé annak a nagy bizalomnak tünnepélyes kifejezése, melyvel uralkodónk és a német császár is viseltetik a régi magyar családból eredő kitűnő diplomata iránt. Vilmos császár gyakran családi körében is meglátogatja Szogyény-Marich Lászlót. Új kitüntetését épen most, mikor Ő Felsőge Berline készül Vilmos császár látogatására, a német fővárosban is nagy örömmel fogadták, s Vilmos császár is nagy melegséggel gratulált a nagykövetnek. A harmadik magyar kitüntetett gr. Cziráky Béla, ki egy ideig a külügyminisztérium osztályfőnöke volt, később udvari főmarsall. Gróf Károlyi Sándor képviselő a negyedik; régi honvéd, a főthi uradalom birtokosa, ki az országgyűlésen a nemzeti párthoz tartozott. Ismeretes működése a gazdasági szövetkezetek körül. A Szent István-Társulat alelnöke. E négy új kinevezéssel az aranygyapjas-rendnek ma kilenc magyar tagja van, úgy mint a már régebben kinevezett Szapáry Gyula, Zichy Nándor, Khuen-Héderváry Károly horvát bán, Andrássy Aladár és Festetic Tasziló grófok, meg a most kinevezett négy új tag.

Az ápril 11-iki nemzeti ünnep. 1848-iki törvények szentesítésének megülesére törvényhozásilag rendelt április 11-ikén kitűzték a középületekre a nemzeti zászlót. Országos ünnepi isteni tiszteletet tartottak. Budapesten a Mátyás-templomban gyűltek össze a miniszterek, államtitkárok, a képviselőház elnöke, állami méltóságok, a bíróságok, az egyetemek, a főváros tisztikarának képviselői, a táborkari kar Lobbkowitz herceg hadtest-parancsnokkal együtt. Az isteni tiszteletet Nemes Antal budavári apátplebános tartotta, de a nagyhítre való tekintettel, különösebb egyházi pompa nélkül.

Vörösmartyú szászéves emlékezete. Székesszékhérvártt egy ismeretlenül maradni óhajtott irodalombarát, a ki Vörösmartyú műveit teljes mértékben méltányolja, 1000 koronát adott át Vörtes Józsefnek, a Vörösmartyú-kör elnökének, oly czéllal, hogy a kör számára festesse meg Vörösmartyú arcképét. A kép megfestését elsőrangú művészre bízzák s ez év decemberében, Vörösmartyú születése 100-ik évfordulójának ünnepén fogják leleplezni.

A párisi világtárlat és a magyar osztály. A párisi világtárlatot április 14-ikén Loubet elnök ünnepélyesen megnyitja. A kiállítás azonban

nincs készen, sok épületen még folytonosan dolgoznak, s jó lesz, ha május elején rendbe jönnek az építkezésekkel, pedig a tárgyak elrendezése is sok munkát kíván még. Legjobbán előrehaladtak kiállítási munkálataikkal Magyarország, Ausztria, Norvégia és Svájc. Németországnak csak a műkiállítás kész, gép és iparkiallítása nagyon hátra maradt. Magyarországból és Ausztriából a megnyitásra sok hivatalos személyiség érkezett már Párisba.

Lukács Béla, a párisi kiállítás magyarországi kormánybiztosa, április 11-ikén délelőtt külön fogadtatáson bemutatta Loubet köztársasági elnöknek a kormánybiztosság főképviseleit és a jelenleg Párisban tartózkodó csoportelnököket, nevezetesen Miklós Ödön kormánybiztos-helyettes, Széchenyi Béla és Zichy Jenő grófokat, a történelmi csoport elnökeit, Szalay Imrét, a végrehajtó-bizottság és Esterházy Mihály gróft, a vadászati csoport elnökét, Mallin báni tanácsost, a horvát bán megbízottját, Kazy József kamarást, Fittler Kamill műszaki igazgatót, Rejtő Sándor műegyetemi tanár és Wagner Jenő kir. tanácsos csoportelnököket. Loubet elnök kezét szorítva a bemutatott urakkal, nagy elismeréssel nyilatkozott a magyar pavillonról és a magyar osztályok előrehaladottságáról és mindnyájukkal hosszabb ideig társalgot. Lukács Béla kormánybiztos meghívta a köztársasági elnököt, a magyar pavillon megtekintésére. Loubet a meghívást örömmel elfogadta.

A párisi világtárlat magyar részének katalógusát most adta ki a magyar kormánybiztosság. A csinos kiállítású s 539 oldalra terjedő kötet előszavát Jókai Mór írta meg 1900 március havában kelettel. Utána Magyarország földrajzi és alkotmány-jogi ismertetése következik, ezt követi az egyes csoportok részletes leírása, a magyar ipar és kereskedelem, tudomány és művészet vázlatos ismertetésével kapcsolatban, végül pedig a kiállított és a kiállított tárgyak betűsoros jegyzéke.

Munkácsy festményei a párisi kiállításon. A nagy mester vigasztalan lelki állapotban él folytonosan a Bonn melletti szomorú intézetben. A mi nap Benczúr Gyula látogatta meg s mélyen meghatva vált el tőle. Munkácsy művészete a párisi kiállítás magyar osztályából mégsem fog hiányzani. Évek előtt megfestette Párisban az ottani magyar egyesület részére gróf Andrássy Gyula és Kossuth Lajos képeit. Lukács Béla, a párisi kiállítás magyar kormánybiztosa most fölkérte az egyesület elnökségét, hogy engedje át e képeket a magyar kiállítási csoport részére. Az egyesület elnöksége szívesen átengedte a képeket.

Az Új-Guineában betegeskedő magyar tudós. A már évek óta Új-Guineában élő hazánkfia, Biró Lajos természetrajzi kutató, ki a Nemzeti Múzeum számára gyűjt, levelet írt Stephansort-ból dr. Hor-

váth Gézához, a Nemzeti Múzeum igazgató-öréhez, a melyben panaszodik, hogy beteg és hogy Új-Zélandban szeretne gyógyulást keresni.

«Elképzeltetetlen, — írja — hogy az itt szerzett sebek mennyei tönkre teszik az embert. Folytonos erős sebláz kísér s a kéz és láb csontjaiban erős reumás fájdalmat érek. Vigasztalás lehet, hogy nem magam szenvedek benne; a volt kormányzó, májusban e miatt volt kénytelen itthagyni állását és más két előkelő tisztviselő csak újjak megérkezését várja. Én magam már jó hat hét óta csak fekszem; még ülni is keserves. Ezért vagyok most elkesebbedve Új-Guinea ellen. Okvetlenül mérsékeltebb klímára van szükségem. Abban a jó reményben, hogy április elején pénz jó hazulról, mindent besomagolok és Herbetelohébe utazom s várom az alkalmat a további utazásra. Utazásom célja Új-Zéland; egyrészt, hogy megpróbáljak eleget tenni Szalay igazgató úr vágyainak, másrészt, hiszem, hogy híres melegvizeit talpra állítanak.»

A windsori udvari konyhában naponta háromszáz egyen — csupa férfi — van elfoglalva. A személyzet a «zöld abrosz» című udvari bizottság, s a főudvarmesteri hivatal felügyelete alatt áll. Idegeneknek a konyha helyiségeit, valamint az udvari borospinczét sem mutatják meg.

A tavaszi időnyre ajánlják, a legelső párisi czegektől eredő és jelenleg már teljes kollekciót legelőgansabb párisi konfekció és ruha modellekben Monasterly és Kuzmik útdóai császári és királyi udvari szállítók.

Jó tanács. Saját érdekében ne tartsa otthon senki a meleg időny alatt szőnyegét stb., hanem adja oda Kátrier molykár ellen megóvó és biztosító intézetbe. Bővebbet a mai hirdetésben, melyet tegyen el minden háziasszony, mert az már nem jelenik meg.

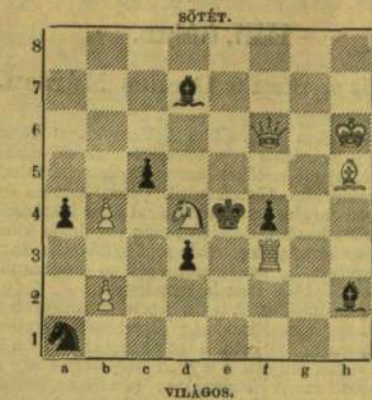
A rossz időjárás sok épület homlokzatában kárt tett, föl hívjuk azért az érdeklődők figyelmét az általános jó hírű Kronestein Károly, Bécs, III., Hauptstrasse 120. szám alatt első cs. és kir. osztrák-magyar kiz. szab. homlokzattesték-gyára. Bővebbet lásd mai hirdetésünkben.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közlebbi napokban: Tóth Antal, alsó-ungri esperes, pálózi plebános 67 éves korában, Ungvárott. — Vajdahunyadi KOLLER László, nyug. honvédezredes, a vaskorona-rend lovagja 62 éves korában Grázban. — Vukovits SIMON, Szabadka város volt pénztárnoka 77 éves, ki a szabadságharc több csatájában részt vett s tagja annak a hazafias Vukovits-családnak, mely 1848-ban egész századot toborzott s e századot Vukovits Simon vezette. — Idős GÁLSZTER LAJOS, nyug. m. kir. adóhivatali ellenőr, 48-as honvéd 72 éves korában, Kolozsvárott. — DÁVID MIHÁLY, régi honvéd, iharosbéri nyi lakos. — Bóloni NAGY DÉNES, Háromszék megye árvászéki ülnöke 54 éves, Seps-Szent-Györgyön. — Dr. MORÁNSZKY Győző, ügyvéd és földbirtokos az eperjesi ág. ev. I. egyház volt felügyelője, 56 éves, Abbáziában, s Eperjesen temették el. — BAKY ISTVÁN ügyvéd, a győri ügyvédi kamara elnöke, a győri

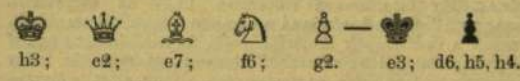
SAKKJÁTÉK.

2162. számú feladvány. Traxler K-tól.

Világos indul s a negyedik lépésre matot mond.

2163. számú feladvány. Ernst J-től.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 13-ik számában közölt képtalány megfejtése: A bálna nem kímél meg senkit sem, s lesújtja a hatalmást, mint a gyöngét.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Mirtus crème bőrfinomító szőpítő, üdítő zsírtalan és ártalmatlan arcz- és kézi crém, eltávolít minden bőrhíbat, szőpít, bőrhámot, pattanást. Kis tévely 50kr, nagy tévely 1 frt.

3 kiállítási kitüntetés. Hozzá Párisban szappan 40 kr, poudre 50 kr. Készít, szétküldi az Apostol gyógyszerház, Budapest József-kört 64 c.

Triumph cipők — gombolás, fűrés és szag nélküli — egyedül készíthők.

Dr. Höggye-féle asbest-talpbetétű ellátott cipők nagy raktára. Fiók-telepek: Debrecen, Beckerek, Sopron, Ujvidek, Zágráb, Minden cipő talpába az ára bele van nyomva.

Michelstädter S. E. és H. Sajátkészítményű cipők nagy raktára Váci-utca 3. sz. BUDAPEST, Erzsébet-kört 15. Triumpf cipők — gombolás, fűrés és szag nélküli — egyedül készíthők. Dr. Höggye-féle asbest-talpbetétű ellátott cipők nagy raktára. Fiók-telepek: Debrecen, Beckerek, Sopron, Ujvidek, Zágráb, Minden cipő talpába az ára bele van nyomva.

Fényképfölvételek műteremben és házon kívül, épületek, tájképek, interieurök, gyártelepek, állatok stb. Sokszorosító műintézet. Tervek sokszorosítása, photolitografia-, autografia-, litografia- és fénymásolati uton, ugyszintén czinkografiai munkálatok jutányos árban elvállaltatnak KLOSZ GYÖRGY ndv. fényképezési műintézete által Budapest, VII., Városligeti-fasor 49. 8404

„Henneberg-selyem“ — Csak akkor valódi ha közvetlen tőlem rendelik — HENNEBERG G. selyemgyáros Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító. 8554

Védjegy

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

Salvator

Kitűnő sikerrel rendelve lesz. 7523

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen. Budapest, főraktár Édeskuty L. urnál.

Párisi hajápolási szerek!

«Viola» hajfialító-tej. Teljesen ártalmatlan kitűnő hatású. 1 üveg ára 1 korona.

«Viola» hajszesz. A haját legkevésbé sem szárítja ki, mielőt le ennek alkalmazásánál a haj förtélyeségre nem kell tartani. 1 üveg ára 1 korona.

«Viola» Tanno-chinin-pomádé. A hajápolás kitűnő hatású gyógyszer. 1 tégelynek ára 1 korona.

«Viola» antiszeptikus fogpor. Egy doboz ára 60 fillér.

«Viola» antiszeptikus fogvíz. Egy üveg ára 60 fillér. — Kapható az «Árany keresztben».

GEML-féle gyógyszerárban Temesvár, Belváros, Losonczy-ter.

Parád gyógyfürdő

Vastimos fürdővel és hidegvízgyógyintézettel egyben csónakos tavanyvíz és természetes ásványvizek forrásziszkekkel. Lakások utonnan épült 20 ólész szobával kibővítették, a vendégek élelmiszereit Verséghy István jöhrri konyhája gondoskodik. Az évad május 15-től szept. végéig tart. Az előévad május 15-től június 20-ig, főévad június 21-től aug. 20-ig, utóévad aug. 21-től szept. végéig tart. Az elő- és utóévadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Inyven prospektussal és minden felvilágosítással készséggel szolgálnak. A fürdőigazgatóság.

Alapítottatott 1865-ben.

A legjobb bel- és külföldi zongorák, pianók és harmonikumok legelőbbin kapathók

Heckenast Gusztáv zongorateremben Budapest, IV. Gizella-tér 2. (Váca-u. cza sarkán).

Ehrbar udvari zongoragyár Schiedmayer és fiait Stutgarti udvari zongoragyár magyarországi egyedüli képviselője. Valódi amerikai harmonikumok. 8466 Arjegyék ingyen.

SZIGETI LAJOS sziggyártó, nyerges és bőrűdös

Budapest, VIII., Múzeum-körút 10. Cs. és k. udv. szállító, József főherceg és Coburg herceg udv. szállítója.

Végeladás üzletfelhagyás végett.

22 év óta főnök, a legjobb hírek örvendő sziggyártó- és nyerges-üzletemet felhagynom. Szorgalmam által szerzett eredményem nyugomba vonulok, és alkalommal óriási áruhátrátam, mely a legzöldebb és izlées áruhátrát áll, saját előállítású áramon, sőt egyes tárgyakat még azon alul is árulva hoztam, ezzel régi jó nevem még egyszer utoljára jó áruhátrát ólson kihasználhassam. Tájékoztul rákötöm levő árak mennyiségéről fizeltek egy pár áruhátrát u. m. kocsió löszerszámok 250 lóra, ezek között van könnyű jukker, magyar sallang és kummetos mindenféle veretékre, van nyerges, páros és egyéb könnyebb és nehezebb kivitelben, 240 lóra nyergeszer, lovassági-, gyalogsági-, civi-, uri-, női- és gyermek nyergeszer, istálló kötőfékek, hevederek, takarók, lovagló és kocsió-ostorok, vesztők és botok, utazó-hátizók a legelőbbin dísznőbőrű, igen ajánható kézi és oldaltáskák uri- és nő-necesszárok, berendezett táskák, szivar- és szivarka-tárcák, papír- és apró-pérezsények, minden e szaknába vágó fentemlített tárgyakból nagy választék. Képes arjegyeket (civili és tiszti) bérmentve küldök.

Advertisement for Mauthner-féle fűmágyvakat featuring illustrations of men in suits and various cigarette packs. Text includes 'Mauthner-féle kiállítási fűmágykeverék', 'legjobb legtisztább és legtartósabb fűmágyvakat Mauthner Ödön csász. és kir. udvari szállító magkereskedése', and 'Budapest VI., Andrassy-ut 23. Budapest VII., Rottenbiller-utca 33. szállítja.' It also mentions 'A 226 oldalnyi tartalmu, főarjegyeket kívánatra a özég ingyen és bérmentve küldi meg.'

„EGYETÉRTÉS“

POLITIKAI NAPILAP. XXXIV. évfolyam. Felelős szerkesztő Dienes Márton.

As Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat ólós eszközeivel, hogy magának egyszerre, tömegesen csakhamar újra elmaradó, új előzetőket szerezzen, hanem mindenkor kellő színvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodik régi, jó hírnevét mint hazánk legelőbbi napilapja állandóan fenntartani, hogy ez uton ne csak régi előzetőket kapcsolja állandóan magához, hanem közönségét új hódítások által évről-évre maradandóan meg is szaporítsa.

Hogy ezt a célt elérjük, erre nézve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. As Egyetértés egyetlen egy oldalon majdnem annyi betűt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalán a így az Egyetértés egy rendszer 8 oldalos lapja annyi közleményt tartalmaz, mintha a kisebb lapok 34 oldalon jelennek meg, a mi azonban csak ünnepnapokon történik. Ilyenkor az Egyetértés 12-20, illetőleg a kisebb lapoknál csak 35-50 oldalnyi terjedelmű. Csak a lap így nagy méretei teszik lehetővé, hogy az Egyetértés mindenről oly bő és részletes tudósításokat közölhessen, a milyeneket egy más lap sem nyújthat közönségének. Így általánosan ismeretes, hogy az Egyetértés országgyűlési tudósításai e nemben a legelőbbiekben, nemcsak a tudósítások kimerítő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságnál fogva is, mely e tudósításokat minden pártszínezetű olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bő társas- és regényrovata. As Egyetértés állandóan két kitérőt regény közöl egyszerre, részint eredeti, részint a modern világrodalom remekeiből válogatva elsőrangú műfordított fordításában. As egy év alatt között regények 400-500 nyomtatott ívre, vagyis 40-50 rendszeres regénykötetre rugnak. Ily 40-50 kötet regény bolli ára legelőbbi negyven forint. Ha most még tekintetbe vesszük, az Egyetértésnek mindenkor közönségünk kitérőit és elsőrangú publikusait által írott vesztőközléseket és egyéb politikai közleményeket, bő hírvonalakat, eredeti táviratokat az ország és a világ minden részében levő saját levelezőitől, továbbá a vasárnapokint megjelenő és egy-egy szakaport pótló 'Irodalom', 'Tanügy' és 'Művelődés' című országos hírvonalokat a végül az Egyetértés legelőbbin informált közönségével, ipar-művelődésügyi rovatával és mozgásháló társulati és tudósításait, bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legelőbbin mértékben kielégíteni képes. Mindezen előnyök dacára az Egyetértés előzetési ára a legelőbbiekéltöbb: 7845

Table with subscription rates: Egész évre 40 kor., Fél évre 20, Negyed évre 10, Egy óra 3 + 60.

Előzetéseket legelőbbiszorban postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövevény-utca 8. intézendők.

Advertisement for Dr. Lengyel nyirfabalszam. Text: 'Már magában véve azon növényi nedv, a mely a nyirfából kifolyik, ha annak törzsét megfúrjuk, emberemlékezet óta mint a legelőbbi szőlőszőlő volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a felülálló tisztítási szerint bálzsamú alakitatták át, csak akkor nyer igazságván csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevehető pikkelyek válnak le a bőrről, a mely az által felhő és gyöngéddé válik. Ezen bálzsam kisimítja az arcot a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú arczszínt, a bőrnek felerősít, gyöngédséget és idegséget kölcsönöz; a legelőbbin idő alatt elővívja a szepőt, májfolyót és anjavegyeket, orvosságát, bőrártást a bőr minden más egyéb tisztálanságát. Ara egy korsónak használni utasításul 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszerárban. A nyirfabalszam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a dr. Lengyel-féle Opo-crémet használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill. A dr. Lengyel-féle Benzoe-csappan a legelőbbin higiénikus csappan, mely a bőrtényűvé és fehérré teszi és hivata van a bálzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Főraktár Magyarországi részére Török József gyógyszerár, Budapest VI. ker., Király-utca 12. és Andrassy-ut 29. szám.

Hirdetéseik elfogadtatnak a kiadóhivatalban, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Advertisement for Vérgyógyászati Uj gyógymód! Text: 'Napról-napra legelőbbin elismerésnek és elterjedésnek örvendő! Még a legelsőyobb régi betegségek is meggyógyíthatók 8411 dr. KOVÁCS J. egyet. orvos. hámpopata rendelő intézetében. Budapest, V., Váci-körút 18. az állás feltalált új gyógymód által. A hámpopata, vérgyógyászati főművelettel rendelkező gyógyhatásnak bizonyított asthma, szív- és gyomor-bántalmaknál, súlyos idegbajok (migrén, almatlanság, szédülés, hysteria és neurasthenia), makacs vér- és bőrbántalmaknál. Egyetlen és legbiztosabb védelem: szőlőlé, kezdő órákig és elmozvar ellen. Díjazott levelekre válaszul, meghívásra bejegyelt ideggyógyász (vidéki is.) Rendelés: 9-1 és 3-7 óra között naponta. Kívánatra bérmentrendelés. Biztosításny győgyimód.

Készít kitűnő minőségű clichéket mindennemű nyomtatványhoz, mindenféle kivitelben. Legutányosabb árak. Telefon 62-79.

Fényképfelvételek.

Advertisement for ESZMÉNYI KEBEL. Text: 'Érhető a Pílusos orientales által, Ratió gyógyszerárától Párisban, Passage Vendéau 5, az egyedüli szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészének árta, az asszonyi kebel fejledését, valamint a kebel időmának szilárdaságát biztosítja. Egy tégelye ára használati utasítással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utca 12. sz. 8442'

Advertisement for Mariska-crème. Text: 'A női szépség emelésére és fentartására teljesen ártalmatlan készítmény. Szepő, májfolyó, himlőhely, pörsezés, pattanás, száraz arczszív, arczvörösség bámulatos gyorsasággal elmúlik, a legelőbbin bőr is frissé, fiatalossá válik. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még korosabb egyéneknek is üde, bájos arczszínt kölcsönöz. Egy tégely ára 1 korona 50 fillér. Valódi Capczin-kenőcs. rheuma, köszvény, ideges főfájás, hűlés, idegbajok és mindennemű csontbántalmak ellen kitűnő hatásnak bizonyult szer. Számos elismerő és hálaírat közül: 'A Capczin-kenőcsöt úgy a heveny, mint az idült, valamint az ismeretlen különféle alakjainál orvosi gyakorlatomban sikeresen alkalmaztam. Sárospatak, 1896. nov. 6. Dr. Katona Mihály gyak. orvos. Próbátégely 1 kor., egy nagy tégely 2 kor. Kapható a készítőnél SZABADY JÁNOS gyógyszerészmél VII., Damjanich-utca 2/B. 8572'

Advertisement for Margit-Crème. Text: 'A női szépség emelésére, tökéletesítésére és fentartására legelőbbin és legbiztosabb a Margit-Crème, mely vegytiszta, zsírmintes és teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve. Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt elővívja szepőt, májfolyót, pattanást, bőrártást (Miteser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fűhérsé, simává és üdűvé varázsolja. Ára: nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor. Margit hölgygyár 1 kor. 20 fill., Margit csappan 70 fill., Margit foggép 1 kor., Margit arczvíz 1 kor. Postán utazvételleg vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő, dr. FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Arad. Kapható minden gyógyszerárban. 8206 Sem higyant, sem ólomot, sem más ártalmatlan anyagot nem tartalmaz. Főraktárak Budapest: Török József és dr. Egger Leó és J.

Advertisement for KESSLER-610 MAGDA-HAJKENŐCS. Text: 'dermatológiai-terapeutikus alapon nyugvó összetételűl fogva az elismert legelőbb szer korpa ellen, ugyisint hajkihullás ellen. MAGDA-HAJKENŐCS több év óta kipróbálva, teljesen ártalmatlan, a hajnövevést előmozdítja és mint kitűnő övszer a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még gyermekeknek is használatra legelőbbin ajánlható. 1 tégely ára 3 korona. - Főszéküldési raktár: KESSLER REZSŐ-nél gyógyszerész GYERTYÁKOS, (Törözlát vármegyé). Raktárak Budapest: Török József, Király-utca 12. sz. Dr. Egger Václav-körút 17. 8326'

Advertisement for WEINWURM ANTAL. Text: 'Első magyarországi fűnyképfelvételek, Cinkografál, chromoautotipál sokszorosított mintáztató készítő horgany, valamint rész maraton kitérő a legelőbbin kivitelben. Házonkívüli felvételek, u. m. építványok, gépek, tájképek, torony, olaj-festmények és ipar-művelődési tárgyakról a legelőbbin utányosabb árak mellett. Budapest, IV., Károly-utca 3. Telefon 700.'

HIRDETMEYNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Kir. Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magyar Kir. Szab. Osztályorsjáték (VI. Sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. - A Magyar Királyi Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik: A Magyar Kir. Szab. Osztályorsjáték Sorsolási Terve. Hatodik sorsjáték. 100,000 sorsjegy, 50,000 nyeremény.

Advertisement for BUZIÁS GYÓGYHELY. Text: 'elsőrangú tekintélyek által elismert legelőbb és legerősebb szénsavdús vasforrásokkal megáldott, számos tölgyek és fenyvesek között fekvő, mintaszerűen berendezett gyógyfürdőhely. Hírneveken a hideg és meleg aszfaltfürdő, vas- és szulfidfürdő, valamint a fürdőházak valóján franszbadi moorfürdőből, hidegvízgyógyintézet, uszoda stb. Kiváló gyógyeredményeket hoz létre: női és férfi bántalmaknál, vesebetegségekben és minden abból eredő bajoknál, hemok- és kőbántalmaknál, gyomor- és bélhurutnál, idegrendszer, köszvény stb. betegségekben. Elegáns szállóház, kitűnő konyha, fűtőrendszer, mérsékelt árak, különféle szórakozások. - Rendelő főorvosok: Dr. Simo Károly. Bővebb felvilágosítást, prospektust küld a fürdő-igazgatóság Buziásban és a fürdő tulajdonosa és igazgató-sírova. Dr. Szerényi Gyula Budapest, VIII., Baross-utca 4.

Magy. kir. államvasutak. Pályázati hirdetemény.

Morvavölgyi vonalunk Kutti állomásának bővítésével kapcsolatos következő munkák biztosítására nyilvános versenytárgyalást hirdettünk és pedig, a felvételi épület bővítésére és átalakítására, anyagszertár és kezelő kamrára, lakatos bódéra, faszekeretű áruhátrákra, lakatnyá épületre, munkás árnyékszékre, szélvédőre, két állású mozdonyosztra, villamosítás kút létesítésére, valamint a visszafelvezető tartozó gépészeti berendezés szállítására és felszerelésére. A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végre-hajtását szabályozó részletes feltételek az alulírt üzlet-vezetőség pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében Teréz-körút 62. szám, I. emelet, valamint poszonyi osztálymérnökségünknek (főpályaudvar) - a hivatalos órák alatt megszereshetők s ez alkalommal a tervek is megtekinthetők. Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok folyó évi április hó 18-ikánál déli 12 óráig általánosan osztályunknál (Teréz-körút 62. szám, I. em. 6.) nyújthatók be alábbi felirattal: 'Ajánlat Kutti állomás bővítésére.' Bánatpénz fejében legelőbbin folyó évi április hó 17-én déli 12 óráig 3000 korona, azaz háromezer korona készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban Budapesti gyűjtőpénztárnunknál lefe-tendő. As értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdéi, tízenegy napnál nem régebbi, árfolyam szerinti; de név-értékét meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le. As ajánlatok között a szabad választási jogot fentartjuk magunknak. Budapest, 1900 április hó 1-én. Az üzletvezetőség.

Uj személy- és podgyászdíjzabás életbeléptetése a Kecskemét-Fülpöszállási h. é. vasuton. Ezen h. é. vasuton f. é. május hó 1-én új személy- és podgyászdíjzabás lép életbe, melyvel az 1897. évi október hó 1-én életbe lépett díjzabás érvényen kívül helyeztetik. Az új díjzabás a magyar kir. államvasutak díjzabás-elárusító irodájában (Budapest, Ceengery-utca 33. sz.) 20 fillérré kapható. Budapest, 1900 márc. 28. Az igazgatóság.

Nehézség.

A ki eskőben, görőcsökben és más idegbajokban szenved, kérjen ezokról szóló füzetet. Küldi ingyen és bérmentve a Schwann-Apotheke Frankfurt aM.

50 zenedarab: legújabb táncos, kuplák, magyar dalok, mődalok stb. zongorára énekelőgyönyörű letétkben 1 frt, bérmentve 1 frt 15 kr. 8548 GERŐ IMRE kiadóval, Bpest, Erzsébet-körút 52.

A Franklin-Társulat kiadásában megjelent. KERTÉSZET KÉZIKÖNYVE. Tűzetos utasítás a konyhakertészet, virágművelés-gyümölcsenyésztés körében. A legújabb kiűtők után írta GALBÓCZI KÁROLY. Átnéző és jegyzetekkel bővítette. Dr. FARKAS MIHÁLY. Negyedik kiadás. Ara fűszve 80 krajczosár. Keménykötésben 1 frt.

Table for lottery results showing first, second, third, fourth, and fifth prizes with corresponding amounts and ticket numbers.

Table for lottery results showing prizes of 1,000,000 Korona (Egy Millió) with details on ticket numbers and prize amounts.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

!!Uj találmányra!! szabadalmat eszközöl és értékesít, védjegyet lajstromoztat a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.V. — Találmányok finanszírozása. — Felvilágosítás díjtalan. 8593

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részv.-társ.
 Befizetett részvénytőke: **10.000.000** korona. 8544

Központi irodája és váltóüzlete: Budapest, VI. kerület, Andrassy-ut 5.

Fiók: IV. Koronaherceg-utca 11. szám. Zalogház fiókok: IV., Károly-körút 18. VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., IV., Szabados-utca, a főpostával szemben. Előleg betéteket lakáskészítési és pénztárgyak ellenében 4%-os kamattal, valamint folyószámlán (chequezámmal) — (A 10%-os betétbiztosítást az ingatlanból teljesíti mindenféle értékpapírok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett.

WACHTL és TÁRSA
 IV., Régi posta-utca 4. 8347

Egy fényképészeti gép

a legjobb ajándék. — Passe-partouts és rámák a legjutányosabb árakon. — Arjegyék ingyen és bérmentve.

„Wagner-féle szab. gyorsan száradó festék”
 8445
 10 perczen belül
 Strobenz Károly VI., Szabolcs-utca 4. — Telefon 21.

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros.
 Cs. és kir. fensége József főherceg udvari szállítója.

Gyár és iroda: Budapest, VII., ker., Garay-utca 10.

Központi viz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb.
 Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek. 8346

készít a legfinomabb kivitelben 8382
CLICHEKET WOTTITZ MANFRED
 Budapest, Király-utca 30. — Telefon 18-99.

A már 45 év óta dícsőretreméltólag ismert, s a 71.012. sz. Bm. leirat követelményeinek teljesen megfelelő 8635

VUKOVÁRI
arcztisztító kenőcs
bőrszépítő szappan
 VUKOVÁRI
 mely arczenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korábbi egyéneknek is viruló és fiatal kinézet kölcsönöz.
 Egy nagy tégely ára 1 kor., 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánzósktól óvakodjunk! Csak Krajesovics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajesovics, a készítő arcképe látható.
 Főraktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-u. 42. és Andrassy-ut 29.

Budapesti közuti vaspálya-társaság.

Hirdetmény.

A Budapesti közuti vaspálya-társaság

XXXV-ik rendes közgyűlése

folyó évi április hó 24-én délután 1/4 órakor a társulat saját épületében Budapest, V., Lipót-körút 22. szám alatt fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Igazgatási évi jelentés; előterjesztése az 1899. évi zárszámadásnak és mérlegnek, valamint a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének; az osztalék megállapítása; határozat a felmentvény megadására érdekében.
2. Előterjesztés a nyugdíjalapnak és a forgalmi személyzet segélyalapjának gyarapításáról.
3. A felügyelő-bizottság újbóli megválasztása.
4. A választmány újbóli megválasztása.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésein (alapszabályok 15. és 20. §.) egyaránt a társaság részvényei, s illetőleg élvezeti jegyvel, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letétben tartottak; 20 darab részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazati jogot gyakorolhat, oly megszorítással azonban, hogy 20 szavazatnál többet egy részvény nem gyakorolhat, sem saját nevében, sem pedig megbízásból.

Felhívtnak tehát a t. cz. részvényes urak, kik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtának, miszerint a címleteiket, a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május 1-én lejárt és, szám- és névjegyzék kíséretében, beárólag folyó évi április 20-ig, az igazgatóságnál (Budapest, V., Lipót-körút 22. szám) délelőtt 9-12, délután 4-5 óra között, térítvény mellett letenni méltóztatának, hol a szavazati igazolványokkal egyidejűleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz.

A lefűtött szükséges nyomtatványok a társaság pénzügyi osztályában díjmentesen kaphatók, Budapest, 1900 április 6. Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

CHOCOLAT MENIER

A világ legnagyobb gyára. **50,000 kilo.** Kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben és cukrászdában. 8537
 Naponkénti eladás

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

husból készült és ennek tápanyagát tartalmazó izetlen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb

erősítő-szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegségekre, betegségek után, angol korban szenvedő gyermekeknek, újszülötteknek, nemkülönb

Vas-Somatose

alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlata az orvosok által. Vas-Somatose nem egyéb 2% szerves összetételű vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gerjeszti az étvágyat.

Raktárban van az összes gyógyszer-tárakban és gyógyszerkereskedésben.

Szépség és egészség.
 Étvágytalanság és Gyomorgyengeség Váltólás és hideglelés ellen
 legelőnyösebb és legkiválóbb szer, különösen gyermekeknek, akik a keseli éhínség máskép bevenni nem tudják a Rozsnyai M.-féle
Chininezkorka és Chinineskoládé
 melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1899-ben Fiumében pálya díjjal köszörözt. Értékelt hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a Rozsnyai M.-féle pályakészítőtől készítményt kérje és fogadjon el, melynek minden egyes csomagoló papírján Rozsnyai Mátyas névvel olvasható. 8400
 A t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.
 Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerháza Arad, Szabadság-tér. Budapest: Török József és dr. Egger Leo «Nádor» gyógyszerházaiban, valamint minden magyarországi gyógyszerházaiban.

WALLA JÓZSEF

Mozaik és cement-áru gyára
BUDAPEST,
 Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo, Betonírozások, Medenczék, Csatornázások, Szökőkutak, Jászolok, Fayence falburkolati lapok, Aszfalt-tető és elszigetelő lemezek,
Keramit-lap, Mozaik-lap à la Mett-lach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Menyezet-nádszövet, Tűzálló téglá, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-árak.

József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala
 PORTOMENTES LEVELEZŐ-LAP
 KATZER JÓZSEF
 ezüstmester úrnak
 Molykár ellen biztosító-és megóvó, első és legnagyobb intézet
 Magyarországon
 BUDAPEST,
 VI., Útca 44. szám.
 0. április 44.

BUDAPESTI KIRÁLYI POSTA
 LEVELEZŐ-LAP
 KATZER JÓZSEF
 ezüstmester úrnak
 Molykár ellen biztosító-és megóvó, első és legnagyobb intézet
 Magyarországon
 BUDAPEST,
 VI., Útca 44. szám.

OTZBESHO ПИОМО
 KATZER JÓZSEF
 ezüstmester úrnak
 Molykár ellen biztosító-és megóvó, első és legnagyobb intézet
 Magyarországon
 BUDAPEST,
 VI., Útca 44. szám.

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A gondozási tárgyak átvétele végett
 1900. április hó 2. délelőtt
 hozzám küldeni sziveskedjék.
 V. ker. Károly-utca 7. sz.
 József Ágost Főherceg Ur
 Cs. és kir. Fensége titkári hivatala

A legjobb hírű első és legnagyobb molykár ellen biztosító és megóvó intézet MAGYARORSZÁGON

mindenkinek alkalmat nyújt, hogy a télen át használt ruhákat, szőrmeféléket, függönyöket stb. stb. fűrészség nélkül (mert csak egy levelező-lapba kerül, hogy azok elvitelét megrendelje) a leggyelmesebb gondozásra és minden károsodás ellen biztosítva, a nyári időnyire elhelyezze. A szőnyegek tisztítása kézzel történik. Az árak a nagyterjedelmű, szakmai berendezés folytán mérsékeltek! A letétjegy és az azon kifutott összeg beiktatása után a tárgyak díjmentesen a házhoz szállíthatnak.
 Bővebbet az árjegyzék.

A tárgyak a múlt évben 1.391.000, azaz egy-millióháromszázkilencvenegyszer korona erejéig voltak biztosítva az «Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál» s a «Foncière» pesti biztosító társaságnál.

Budapest, 44. Katzer József
 ezüstmester úrnak
 Molykár ellen biztosító-és megóvó, első és legnagyobb intézet
 Magyarországon
 BUDAPEST,
 VI., Útca 44. szám.

Kifogástalan ifjú
arcszint
Őn csak a
Kielhauser H.-fele
**GLYCERIN-
CRÈME**
Párisi hölgypor

és az elismert jószág szappanok használata által ér el.
Raktár: **Török József** gyógyszer. Budapest.
Azonkívül kapható minden gyógyszerárban, drogistánál és illatszerekkereskedésben.
8295

MATTONI
**ERZSÉ-
BET** **SÓS-FÜRDŐJE**
BUDAPESTEN
(BUDÁN)

Idény kezdete április 1-én.
Kiváló gyógyhatással bír női bajokban és altesti bántalmakban.
Rendelő orvos:
DR. POLGÁR EMIL.
Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő.
Közvetlen villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

CHINA-BOR
SERRAVALLO, VAS-AL
gyengék, vérszegények és lábbadozók számára.
Külföldi iz.
Legjobb ajánlva és alkalmazva a következő tanácsok által: dr. Braun, Drasche, Kraft-Ehling, Monti, Mosetiz Neusser, Schauta, Weinlechner stb. 1000-nél több ismerőstől. **Árak:** 1/2 literes üveg frt 1.20, 1 literes üveg frt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban. 8542
Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

Ara 1 liter 4 forint 10 krajczár.
Ok. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.
KWIZDA
Restitutionsfluid

35 év óta udvari istállóban, a nagyobb katonai és polgári istállóban használatban, nagyobb fűrésztől és utáni erősítésre, rügszűrésnél, az idegek megerősítésére stb. A lovak az időmítással kiváló tavak kenésére képesek. Valódi és a fenti védjeggyel, kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszerárban és drogeriáiban. Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerár Budapest, Király-utca 12. szám. 8485
cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél Kornenburg, Bécs mellett

Páratlan a THYMOL fog-eréme!

THYMOL
a legkellesebb fogtisztító szer, üdít, frissít.

THYMOL
fehériti, szőpíti és kőnszívja a fogakat.

THYMOL
ártalmatlan, anti-septikus, eltávolítja a fogfájást.

THYMOL
úton igen ezélszerű. Nőkülözetlen.

THYMOL
törvényesen védett HAZAI gyártmány.

THYMOL
fojalmul minden más fogtisztító szer.

1 tubus 60 fillér. — Kapható mindenütt. 6 tubus 3 és 6 dobozban 3 korona 60 fillér bérmentve. E-yadúli készítő és főszéktudósi raktár:
SCHWARTZ illatszergyára
lygien, kosmet. laboratórium.
Budapest, VII., Damjanich-utca 28. Gyári raktár és főszéktudósi Temesvárott.

Szigeti Hattyu-eréme 1 kor. 20 fill.
Szigeti Hattyu-szappan 80 fillér.
Szigeti Hattyu-mosdóvíz 2 kor.

A mai kor legkifinomultabb bőrápoló szerel. Szépítő, májfoli és az arczbőr minden nemű tisztáltsággal feltölti és biztos olmasztására. Egyedüli készítője: **Sz. Busáth Mártonné** gyógyszerár M.-Salgoton. Főraktár Budapest: **Török József** gyógyszer. Király-utca 12. 8531

Euthalin nélkül nincsen női szépség!

Bekénésre és lemosásra egy percznyi idő elég, hogy a lezopománut, eddig el nem ért, hűfűh arczsin elővarázsoltsassék. Euthalin báronyupuhává teszi a bőrt és eltávolítja az arcznak minden tisztáltságot. Az osztrák gyógyszerészet-egyetemi vegyszertári laboratóriuma által kiállított bizonyítvány szerint teljesen ártalmatlan. Kapható gyógyszerárakban, drogeriáiban vagy illatszerekkereskedésben. 8584
Ára kor. 1.00. — Főraktár Magyarország részére: **Török Sándor** gyógyszerésznél, Budapest, VI., Andrássy-ut 29. szám.

Chocolaf
SUCHARD

LE MATTERHORN (GERVIN) dépa RIFFELALP, Suisse

Legjobb és leghírnevesebb pipere hölgyor: a
La VELOUTINE
Különleges Rizapor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATZERÉSZ.
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legújabb égvényor
SAVANYU-KÚT

LIPIK-FÜRDŐ
8112 Slavóniában.
Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a Kontinensen.

Kitüntette: Budapest 1885. és 1896. London 1893., Bécs, Róma 1894. és Brüsszel 1897. az első díjjal.

1893. óta Lonjavölgyi vasúti állomása (Dugosellon 4t.) Indul Budapesti főmei gyorsvonattal 7 óra 15 percz reggel; érkezés Lipikre 5 1/2 órakor d. u. Romániából, Bulgáriából, Szerbiából, Boszniából, Brd-Novsán 4t. Azonkívül a déli vaspályán állomása Fehérlipik-Kanizsán és Barscon 4t. (1898. óta zónatarit.)

Visszatulazás minden irányban nappali gyorsvonatokkal.

A Lipik hőforrások, természetes 64° C. magas hőmérsékletűek, gazdag nátrium tartalmuknál (magyar Ems), továbbá azoknál jóval való Gessékötletüknel fogva, ivó- és fürdési célokra, kitűnő hatásnak mindennemű hurutos bántalmaknál (gége gyomor, bél- és hólyagbántal), köszvényes és csúszos bajoknál, ischiásnál, onotbajoknál, valamint a mitrigyök, bőr- és vérbetegségeknek, görvéllyör stb. Modera fürdőhely, pompásan kiállított porcellán, márványfürdők stb., izaszó fürdők (lepidaria), hasznifürdők, fényesen berendezett szállodák, új gyógyterem, szongara és fürdőgyógyterem, étterem és kávéház; remek szellős fedett sétány bazárokkal a helyiségekben és a nagyszabású parkban villamos világitás. Kitűnő fürdőszekar.
Hivatalos fürdővezető: **dr. Szemerey Bertalan.**
Jódhóvíz széküldése egyenesen a forrástól.
Magyarországi fűraktár: **Édeskuty L. Mattoni és Wille** Budapest.
Bővebb felvilágosítások valamint fűrdőleírásokkal szolgál a fűrdőigazgatóság Lipikben.

Óriási mértékben felhalmozott rak-táram miatt nagy SZÖNYEG-ELADÁST

rendeznek. — Dús választék rendkívül le-szállított árak mellett mindennemű Szőnyegek Butor-szövetek Szővött függönyök Butor-kretonok Csipke-függönyök Kézmunkák, párnák Utazó-takarók Plaidék és kocsitakarók Applik.-függönyök Lópokrócok stb.

a szakmába vágó elsőrendű minőségű cikkekből. — Egyes ágy- és asztalterítők, függönyök és maradékok bámulatos olcsó árakon.

JOANNOVITS DÖME
IV., Váci-utca 25. (Városház-tér sarok.)
Alapított 1820. évben.
Valódi perzsa- és szmyrna-szőnyegek.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában),
Arany érmevel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vas-utak ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugy-szintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítói. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintá-ban kilöncint 16 krtól felfelé szállítatnak, és a mi a festék színtisztségét illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

16. SZÁM. 1900. BUDAPEST, ÁPRILIS 22. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és [egész évre 24 korona] Csupán a [egész évre 16 korona] A POLITIKAI UJDONSÁGOK [egész évre 10 korona] Külföldi előfizetőkhez a postaiag meghatározott viteldij is eszolandó.
POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt [félre 12] VASÁRNAPI UJSÁG [félre 8] (a Világkrónikával) [félre 5]

A SZENT ISTVÁN-TEREM KIRÁLYKÉPEL.
Roskovics Ignácztól.

Mikorra ezek a sorok megjelennek, a párisi világiállításon, a nemzetek eme nagy-szerű versenyén, már látható lesz a budai királyi palota Szent István-terme, mely kiváló képirónk: Roskovics Ignác kar-tonjai után a nem rég elhunyt pécsi mester, Zsolnay Vilmos díszített kőbe égetett képeivel.

Ez a terem, úgy a mint van, egyik elsőrendű alkotása a mai magyar művészetnek, s nem-csak erős hazafias érzés-ről, hanem a művészi föltalálásnak és elő-adási módnak is olyan tökélyéről tesz tanúsá-got, hogy méltán érdeklődést ébreszthet a ma-gyar kultúra iránt.

munka mégis csak megköveteli, hogy a művész bizonyos stílust vigyen be alkotásaiba.

Kiváló festőnk, Roskovics Ignác szintén ismerte és érezte ezeket a nehézségeket. Akaratereje és ambíciója azonban nagyobb volt, hogysem a feladat nehézsége visszariaszthatta volna, sőt ellenkezőleg, szárnyat adott lelkesedésének. Attól az időtől kezdve, hogy a királyképek elkészítésére megbízást kapott, Roskovicsnál szorgalmasabb látogatója nem

tisztázni, megvilágítani és kiegészíteni. Egy-egy ékszer, láncz vagy csatt korszerű formájának, egy-egy szövét rajzának helyes megállapítására hetek munkáját fordította, hogy alakjai külső megjelenésükben is magukon viseljek bélyegét annak a kornak, a melyben éltek.

A művész ékepen nemcsak azt érte el, hogy királyképeiben a színek és vonalak harmóniájával szemet gyönyörködtető látványt nyújt, hanem elérte azt is, hogy alakjai körül his-tóriai létkört tudott te-menteni.

SZENT ISTVÁN A KERESZTÉNY VALLÁST HIRDETI.
Roskovics Ignác festménye a budai királyi palota Szent István-terme számára.

volt a Nemzeti Múzeum régészeti osztályá-nak. Előkereste, lerajzolta a régi sírokban talált ékszereket, fegyvereket, a kőkoporsók fedelén látható faragott alakokat, s egyéb díszítéseket. Azután a régi magyar iparművészet maradványait, a múltakból ránk maradt kelméket, szőnyegdarabokat, háziesszközöket tanulmányozta, nem feledkezvén meg a régiségtani munkákról és folyóiratokról sem, melyek az eddigi kutatások és fölfedezések eredményeiről nyújtanak képet. Mikor mindezek elkészült, saját tanulmányait a külföldi régészeti és jel-meztani munkák segítségével hívásával igyekezett

názási paloston is látható dardájával, mely egy szöveget foglal magában a Krisztus keresztjéből. A király épen a székesfehérvári templom feléje tartott mintáját fogadja el kivitelle, mignevelője, Adalbert az egyház áldását adja reá kísérelül térítői útján. A másik oldalon anyja: Sarolta támaszkodik Gizella királynéra, mellettök az egyházaknak ajándékozott fölszerelések, közöttük a Nemzeti Muzeumunkban látható román egyházi régiségek. A kompozíciót egy hívó s egy még kételkedő harezos alakja egészíti ki.

A másik csoportos kép Szent István apostoli királylyá koronáztatását mutatja. István az elő-